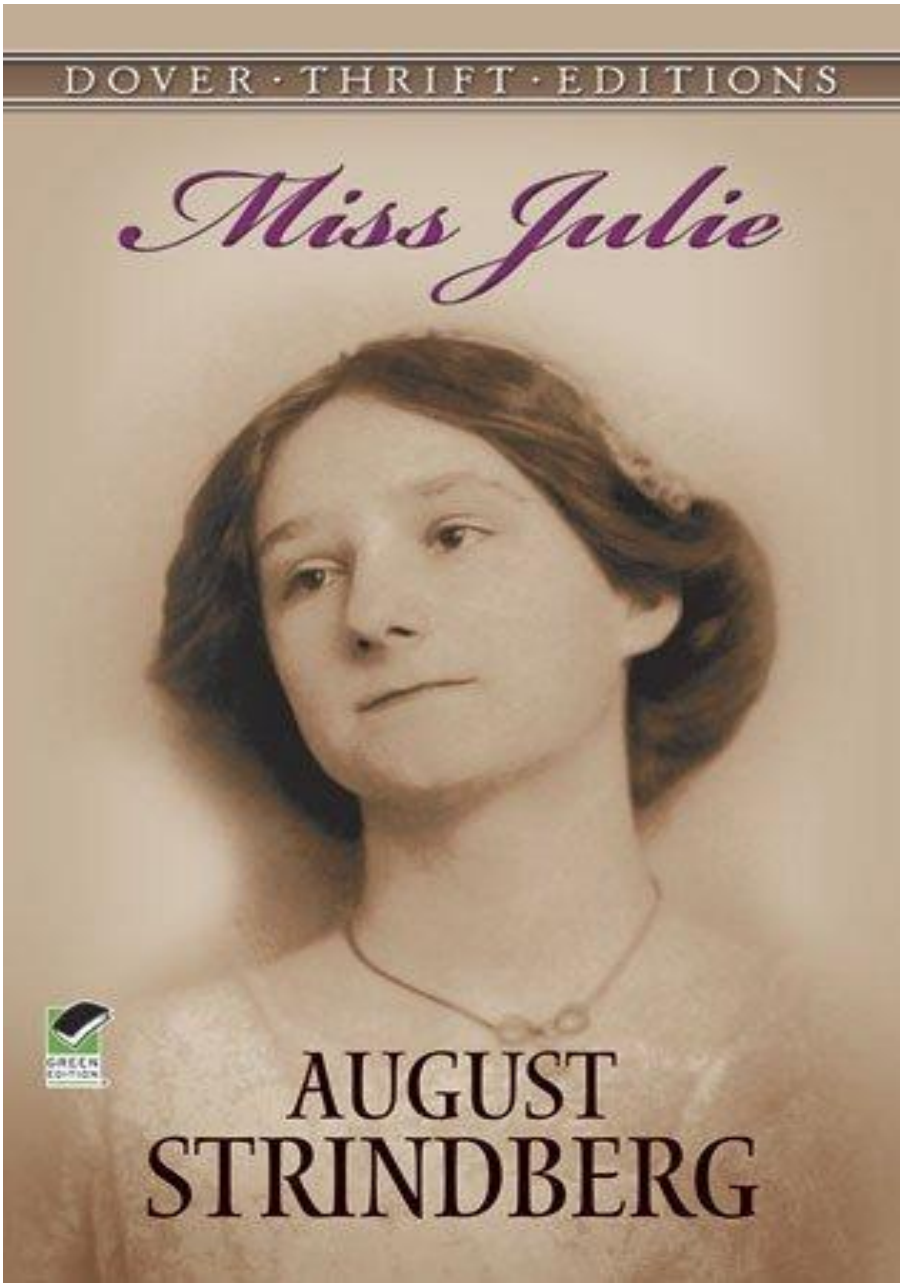

AUGUST STRINDBERG

Domnişoara Iulia

PERSONAJELE

Domnişoara Iulia – 25 ani
Jean – majordom şi fecior – 30 ani
Kristin – bucătăreasă – 30 ani

Acţiunea se petrece în bucătăria contelui, în noaptea solstiţiului de vară.

Decorul: O bucătărie mare al cărei tavan şi pereţi laterali sunt ascunşi în draperii. Peretele din fund străbate scena în direcţia diagonală, de la dreapta la stânga, într-un unghi ascuţit. Pe perete, la dreapta, sunt două rafturi cu obiecte de bucătărie din aramă, fier, cositor şi alte metale. Rafturile sunt acoperite cu hârtie cu dantelată. Mai în fund, la stânga, poate fi văzută pe trei sferturi o arcadă mare boltită care are două uşi cu geamuri. Prin aceste uşi se vede o fântână cu statuia lui Cupidon, tufe de liliac înflorit şi vârfurile unor plopi din Lombardia. La dreapta, se vede colţul unei maşini de gătit cu pereţii acoperiţi cu cărămizi smălţuite. Se vede şi o parte din cuptorul acestei maşini. La stânga se vede începutul unei mese pe care o folosesc oamenii de serviciu. E făcută din brad alb şi în jurul ei sunt câteva scaune. Soba e împodobită cu ramuri de mesteacăn şi pe podea sunt împrăştiate crenguţe de ienupăr. Pe masă e un vas mare japonez plin cu liliac. Un răcoritor, o masă de bucătărie şi un lighean de spălat vase. Deasupra uşii e un clopot mare de modă veche, iar la dreapta uşii un tub acustic. La stânga se află o deschidere triunghiulară în perete, în care se află două uşi ce duc spre camerele lui Jean şi a Kristinei. Numai uşa care dă spre camera lui Jean e vizibilă. Kristin stă lângă maşina de gătit şi frige ceva într-o tigaie. Poartă o rochie de bumbac de culoare deschisă şi un şorţ de bucătărie. Intră Jean. Poartă livrea şi aduce o pereche de cizme mari de călărie, cu pinteni, pe care le pune la vedere pe podea.

Jean: Domnişoara Iulia a luat-o razna, a înnebunit de-a binelea.

Kristin: Aşa, Vasăzică te-ai întors!

Jean: Da. L-am condus pe conte la gară, iar când m-am întors am trecut pe lângă şură. Şi de acolo am văzut-o pe domnişoara Iulia cum conducea dansul împreună cu agentul silvic. Dar în clipa în care a dat cu ochii de mine s-a năpustit şi mi-a cerut să dansez cu ea valsul următor şi din acel moment n-a mai dansat cu altcineva decât cu mine. N-am mai văzut în viaţa mea aşa ceva! E nebună de legat!

Kristin: E drept că întotdeauna a fost cam ţicnită, dar acum, de două săptămâni, de când a rupt logodna, e mai rău ca oricând.

Jean: Mă întreb ce s-o fi întâmplat? El mi se părea un băiat subţire, cu toate că nu prea avea bani. Oh, dar oamenii ăştia au atâtea ciudăţenii*... (se aşază la un capăt al mesei). O*ricum, nu ţi se pare curios că o doamnă ca ea preferă să rămână acasă cu servitorii în loc să se ducă cu taică-su în vizită la rude?

Kristin: Eu cred că ea se simte întrucâtva jenată, acum, după ce a rupt-o cu logodnicul…

Jean: Nici n-ar fi de mirare! N-ai aflat cumva, Kristin, cum s-au petrecut lucrurile? Eu unul m-aşteptam din capul locului la un asemenea sfârşit, deşi n-au lăsat să se observe.

Kristin: Ce spui? Te-ai aşteptat?

Jean: Bineînţeles! Într-o seară eram amândoi în curtea grajdului şi domnişoara Iulia încerca să-l dreseze – cum spunea ea. Ce crezi că făcea? îl făcea să sară peste cravaşa ei de călărie, aşa cum îl pui pe un câine să sară. Şi de fiecare dată îl croia cu cravaşa… Dar a treia oară el i-a smuls biciuşca şi i-a rupt-o în bucăţi. Şi apoi a plecat.

Kristin: Vasăzică aşa s-au petrecut lucrurile! Niciodată nu mi-aş fi…

Jean: Da, aşa s-au petrecut… Dar acum, spune-mi, ai ceva bun de mâncare pentru mine?

Kristin *(răstoarnă conţinutul tigăii într-o farfurie pe care o pune în faţa lui Jean)*: Doar o bucată de rinichi pe care am tăiat-o din friptura de viţel.

Jean *(adulmecă)*: Straşnic! E delicatesa mea preferată! *(atinge farfuria)* Dar n-ai încălzit farfuria.

Kristin: Trebuie să recunosc că eşti mai gingaş decât contele însuşi, când îşi pune el în gând să facă pe mofturosul. *(Îşi trece mâna*

prin părul lui, mângâindu-l)

Jean *(agasat)*: Stai odată! Nu mă mai trage de păr. Ştii bine cât de sensibil sunt!

Kristin: Ei, lasă, ştii doar că din dragoste, ce parcă nu ştii!

Jean *(mănâncă. Kristin destupă o sticlă de bere)*: Bere în noaptea asta de sărbătoare! Nu, mulţumesc. Am eu ceva mai bun. *(Trage un sertar al mesei şi scoate o sticlă cu vin roşu cu pecete galbenă)* Vezi pecetea asta galbenă? Şi acum adu-mi un pahar. Un pahar cu picior. Totdeauna pahar cu picior când bei vinul sec.

Kristin *(se duce la maşina de gătit şi pune o tigaie mică pe foc, apoi aduce un pahar de vin)*: Dumnezeu s-o ajute pe cea care te va lua de bărbat! Niciodată n-am văzut om mai mofturos ca tine.

Jean: Ia nu mai spune prostii! Tare ţi-ar plăcea să pui mâna pe un tip subţire ca mine. Şi nu-mi prea vine să cred că te-ai simţi jignită dacă s-ar vorbi că sunt iubitul tău! (Gustă din vin) Bun! Foarte bun! Ar fi putut fi un pic mai cald (încălzeşte paharul în mâini). L-am cumpărat la Dijon. 4 franci litrul, de la butoi, fără să mai punem la socoteală vama. Dar ce tot fierbe acolo, miroase îngrozitor?

Kristin: Oh, o amestecătură pe care mi-a cerut domnişoara Iulia s-o fierb pentru Diana…

Jean: Ar trebui să fii mai atentă când te exprimi, Kristin! Dar nu înţeleg de ce trebuie să stai tu în noaptea asta şi să fierbi pentru javra aia blestemată. S-a întâmplat ceva cu căţeaua?

Kristin: Da, e bolnavă. S-a furişat pe afară şi s-a înhăitat cu câinele portarului şi acum… are pui. Ei, şi tocmai asta nu vrea domnişoara Iulia, înţelegi tu?

Jean: Domnişoara e cam prea orgolioasă în unele privinţe, iar în altele n-are pic de mândrie – exact ca şi maică-sa, contesa, pe când trăia. Se simţea ca la ea acasă în bucătărie şi în grajduri, dar n-ar fi ieşit pentru nimic în lume cu trăsura cu un singur cal: trebuiau să fie cel puţin doi. Umbla cu manşetele murdare, dar trebuia să aibă neapărat blazonul gravat pe fiecare buton. Şi dacă-i vorba de domnişoara Iulia, apoi şi ea dovedeşte o mare lipsă de consideraţie pentru propria ei poziţie. Aş putea chiar spune că-i lipsită de orice rafinament. Uite, chiar acum, când dansa în şură, l-a smuls pe agentul silvic de lângă Ana şi a început să danseze cu el fără să-i pese de nimic. Am face noi vreodată aşa ceva? Niciodată! Dar uite, la asemenea lucru se ajunge când nobilii încearcă să se poarte ca oamenii de rând; apoi ajungi cu adevărat" de

rând". Altcum însă e minunată, s-o tot priveşti. Şi ce mai umeri!... Şi ce mai... Ei...

Kristin: Da mai termină odată cu osanalele! Ce, parcă n-am auzit eu ce spune Clara despre ea? Şi Clara doar o ajută la îmbrăcat!

Jean: Clara! Voi femeile sunteţi întotdeauna geloase una pe alta. Dar ce, eu n-o însoţesc când se duce la călărie?... Şi cum dansează!

Kristin: Ascultă, Jean, ce-ai spune de un dans cu mine, după ce-mi termin treaba?

Jean: Sigur că da – de ce nu?

Kristin: Îmi făgăduieşti?

Jean: Nu cumva trebuie să mă şi jur? Când spun o dată un lucru, e sfânt! Oricum, îţi mulţumesc pentru bucatele alese, a fost tare bun. (*astupă sticla de vin)*

D-ra Iulia *(apare pe neaşteptate în uşă. Vorbeşte cu cineva de afară)*: Mă întorc imediat, aşteaptă acolo...

Jean strecoară repede sticla în sertarul mesei şi apoi se ridică respectuos. Domnişoara Iulia intră şi se duce spre Kristin.

D-ra Iulia: Ei, Kristin, e gata?

Kristin *(îi face semn că Jean e în cameră)*

Jean *(galant)*: Doamnele au cumva secrete?

D-ra Iulia *(plesnindu-l cu batista peste obraz)*: Fără indiscreţii!

Jean: Ah, ce parfum plăcut! Violete?

D-ra Iulia *(cu cochetărie)*: Nu zău, eşti cam îndrăzneţ, nu ţi se pare? Eşti cumva cunoscător şi în materie de parfumuri? La dans văd că eşti expert. Hai nu mai trage cu ochiul şi ieşi de aici.

Jean *(insolent, totuşi cu aparentă politeţe)*: E cumva vreo băutură vrăjită acea pe care o fierb doamnele în noaptea asta de sărbătoare? Niscaiva farmece? Care să vă facă să vedeţi viitorul pe care vi-l rezervă steaua dumneavoastră cea bună sau să zăriţi o clip chipul bărbatului ce vă este hărăzit?

D-ra Iulia *(caustică)*: Ar trebui să ai ochi buni pentru asta. (*Kristinei)* Toarn-o într-o sticluţă şi astup-o bine. Şi acum, Jean, vino cu mine să dansezi o ecoseză.

Jean *(cu ezitare)*: N-aş vrea să par lipsit de respect, dar i-am promis Kristinei dansul acesta.

D-ra Iulia: Oh, dar ea poate să-l danseze pe următorul cu dumneata. Ce părere ai, Kristin? Mi-l împrumuţi pe Jean, vrei?

Kristin: Asta nu depinde de mine. *(Lui Jean)* Dar de vreme ce

domnişoara Iulia binevoieşte, nu se cade ca tu să spui nu. Du-te Jean şi mulţumeşte domnişoarei pentru această onoare pe care ţi-o face.

Jean: Dacă îmi este deschis să vorbesc deschis, domnişoară Iulia, şi nădăjduiesc că nu veţi fi jignită de acest lucru, eu mă întreb totuşi dacă e oare chibzuit din partea dumneavoastră să dansaţi mai mult decât un singur dans cu acelaşi partener… Mai ales când oamenii de pe aici sunt atât de înclinaţi să răstălmăcească totul… să-şi închipuie lucruri care…

D-ra Iulia *(izbucnind):* Ce-ţi trece prin cap? Ce să răstălmăcească? Ce vrei să spui cu asta?

Jean *(servil):* Deoarece domnişoara nu vrea să înţeleagă, am să vorbesc mai limpede. Nu face o impresie bună să favorizaţi pe unul din servitorii dumneavoastră preferându-l faţă de ceilalţi care ar dori să li se acorde şi lor aceeaşi onoare…

D-ra Iulia: Să favorizez? Să prefer? Ce idee! Sunt cu totul surprinsă! Eu, stăpâna casei, îmi cinstesc oamenii prin faptul că asist la balul lor, dar când simt şi eu dorinţa să dansez, ei bine, atunci vreau s-o fac cu cineva care se pricepe. Nu vreau să dansez cu cineva care să mă facă să fiu ridicolă.

Jean: Precum spuneţi, domnişoară! Sunt la dispoziţia dumneavoastră!

D-ra Iulia *(cu un ton împăciuitor)*: Să nu iei drept ordin. Doar în noaptea asta de sărbătoare petrecem cu toţii. Toţi vrem să ne distrăm. Toţi suntem fericiţi şi toţi nu suntem altceva decât nişte fiinţe omeneşti… Rangurile nu contează! Şi acum, vino! Dă-mi braţul. Nu trebuie să te îngrijorezi, Kristin, n-am cum să-ţi fur iubitul

Jean îi oferă braţul, ea îl ia şi ies împreună. Scena care urmează este în întregime de pantomimă. Trebuie să fie jucată ca şi cum actriţa ar fi singură pe scenă. Ori de câte ori va fi necesar, ea îşi va întoarce spatele spre public şi nu va privi în direcţia lui. Ea nu trebuie să se grăbească, ca şi cum i-ar fi teamă că publicul s-ar putea plictisi. Kristin e singură. Se aude de departe sunetul stins al viorii cântând un tempo scoţian. Fredonează melodia în timp ce face ordine pe masă, spală farfuriile şi vasele în lighean, le şterge şi le pune în dulap. Apoi îşi scoate şorţul, scoate o oglinjoară dintr-un sertar, o pune pe masă, sprijinind-o de vasul cu liliac. Aprinde o lumânare şi încălzeşte un ac de păr cu care îşi ncreţeşte moţul. După ce a terminat, se duce la uşă şi se opreşte să asculte. Apoi se întoarce din nou la masă şi descoperă batista pe care

domnişoara Iulia a uitat-o acolo. O miroase, apoi, distrată, o netezeşte şi o împătureşte cu grijă.

Jean *(intră singur)*: E nebună, zău aşa! Să danseze în asemenea hal! Oamenii stau după uşi şi rânjesc… Ce crezi c-o fi apucat-o?

Kristin: … Mă înţelegi… E şi ea la perioada critică… Şi atunci întotdeauna e aşa apucată. Ei, şi acum vrei să dansezi şi cu mine?

Jean: Sper că nu te-ai supărat că te-am lăsat singură?

Kristin: Vezi bine că nu. Nu mă supăr eu pentru un asemenea fleac, ar trebui să ştii atâta lucru. Îmi cunosc eu locul…

Jean *(îi cuprinde talia cu braţul)*: Ai bun simţ, Kristin. Ai să fii o nevastă bună…

D-ra Iulia *(intră. E neplăcut surprinsă. Vorbeşte cu o falsă bună dispoziţie)*: Straşnic cavaler mai eşti, fugi de partenera dumitale!

Jean: Dimpotrivă, domnişoară Iulia, m-am grăbit să mă întorc la cea pe care o părăsisem…

D-ra Iulia *(schimbând tactica):* Ştii Jean, dansezi ca nimeni altul! Dar de ce porţi livrea într-o zi de sărbătoare? Scoate-o imediat!

Jean: Bine, dar atunci trebuie să o rog pe domnişoara să binevoiască să iasă pentru o clipă… Redingota mea e acolo. (ara*tă spre ea şi se duce spre stânga)*

D-ra Iulia: Te jenezi cumva de mine? Ca să schimbi o haină? Du-te atunci în camera dumitale şi întoarce-te după ce te-ai schimbat… Sau poţi rămâne şi aici, am să mă întorc eu cu spatele.

Jean: Vă rog să mă scuzaţi, domnişoară Iulia. *(Se duce în camera lui. Pot fi văzute mişcările lui în timp ce-şi schimbă haina)*

D-ra Iulia *(Kristinei)*: Spune-mi, Kristin, Jean e iubitul tău? Păreţi foarte intimi.

Kristin: Iubit? Da… dacă vreţi. Noi ne considerăm logodiţi.

D-ra Iulia: Oh, aşa?

Kristin: Doar şi dumneavoastră aţi fost logodită, d-ră Iulia.

D-ra Iulia: Da, dar noi am fost logodiţi în toată forma.

Kristin: Şi cu toate astea nu s-a ales nimic.

Jean revine îmbrăcat într-o redingotă neagră şi cu o gambetă neagră în mână

D-ra Iulia *(îl priveşte cu admiraţie)*: Tres gentil, monsieur Jean. Tres gentil.

Jean: Vous voulez plaisanter, madame?

D-ra Iulia: Et vous voulez parler français? Unde ai învăţat?

Jean: În Elveţia – pe când eram băiat de serviciu într-unul din cele mai mari hoteluri din Lucerna.

D-ra Iulia: Dar pari un adevărat gentleman cu redingota asta. Charmant! *(se aşază la masă)*

Jean: Oh, d-ra mă măguleşte.

D-ra Iulia *(jignită)*: Să te măgulesc?

Jean: Modestia mea naturală nu-mi dă voie să cred că dumneavoastră aţi putea, sincer vorbind, să faceţi complimente unuia ca mine – şi de aceea am avut îndrăzneala să presupun că dumneavoastră exageraţi numai sau, cum se spune, vă amuzaţi măgulindu-mă.

D-ra Iulia: Unde ai învăţat să te exprimi aşa de elegant? Probabil că ai fost de multe ori la teatru?

Jean: Da, am făcut şi asta. Am fost prin multe locuri.

D-ra Iulia: Dar te-ai născut aici prin împrejurimi, nu-i aşa?

Jean: Tatăl meu era argat aici în apropiere, pe moşia procurorului. Îmi amintesc că vă vedeam adesea când eraţi copil. Dar dumneavoastră niciodată nu m-aţi observat.

D-ra Iulia: Da, aşa?

Jean: Da, şi mai ales mi-aduc aminte că odată… dar nu vă pot vorbi despre asta.

D-ra Iulia: Oh, ba da! Spune… De ce să nu spui? E chiar momentul potrivit…

Jean: Nu, nu, credeţi-mă, nu pot… Nu acum! Altă dată poate.

D-ra Iulia: „Altă dată" s-ar putea să nu mai fie. E ceva atât de tulburător?

Jean: Nu, nu e nimic tulburător. Totuşi mă simt puţin prost. Uitaţi-vă la ea *(o arată pe Kristin care a adormit pe scaunul de lângă sobă)*!

D-ra Iulia: O să fie o nevastă încântătoare, nu-i aşa? Poate că şi sforăie.

Jean: Nu, dar vorbeşte în somn.

D-ra Iulia *(sarcastică)*: De unde ştii?

Jean *(bravând)*: Am auzit-o. *(O pauză. Se uită unul la altul)*

D-ra Iulia: De ce nu stai?

Jean: Nu mi-aş permite în prezenţa dumneavoastră

D-ra Iulia: Şi dacă ţi-aş porunci?

Jean: M-aş supune.

D-ra Iulia: Atunci, stai jos! Oh, aşteaptă o clipă. Vrei să-mi dai mai întâi ceva de băut?

Jean: Nu ştiu ce se găseşte prin răcitor. Cred că nu poate fi altceva decât bere.

D-ra Iulia: Merge. De altfel gusturile mele sunt atât de simple încât o prefer vinului.

Jean *(scoate o sticlă de bere din dulap şi o deschide. Apoi se duce la bufet la aduce un pahar şi o farfurie)*: Poftiţi d-ră!

D-ra Iulia: Mulţumesc. Dumneata nu bei?

Jean: Berea nu-mi place – dar dacă insistaţi dumneavoastră…

D-ra Iulia: Să insist? Aş crede mai curând că o bună cuviinţă elementară ţi-ar putea da îndemnul să-mi ţii companie

Jean: Aveţi dreptate d-ră Iulia *(destupă o sticlă de bere şi aduce alt pahar din bufet, apoi îşi toarnă şi lui).*

D-ra Iulia: Şi acum închină în cinstea mea. *(Jean ezită)* La vârsta dumitale, am impresia că eşti cam timid.

Jean *(îngenunchează, ridică paharul şi închină în glumă parodiind maniera cavalerească)*: „Doamnei şi stăpânei mele!"

D-ra Iulia: Bravo! Dar acum ca să închei ceremonialul cum se cuvine trebuie să-mi săruţi piciorul. *(Jean ezită, apoi îi prinde cu îndrăzneală piciorul şi depune uşor un sărut)*

D-ra Iulia: Superb! Ar fi trebuit să te faci actor!

Jean *(se ridică)*: Să nu mai continuăm d-ră Iulia… s-ar putea să intre cineva şi să ne surprindă.

D-ra Iulia: Şi ce-i cu asta?

Jean: Oamenii ar începe să bârfească. Ar fi trebuit să-i auziţi cum trăncăneau adineaori…

D-ra Iulia: Ce spuneau? Hai, spune-mi! Ia loc…

Jean *(se aşază)*: N-aş vrea să vă jignesc d-ră Iulia, dar ştiţi, întrebuinţau nişte expresii… care… ei bine, au scornit nişte lucruri care… vă puteţi închipui ce fel de bănuieli. Nu sunteţi copil, d-ră Iulia, şi dacă vezi o doamnă bând singură cu un bărbat şi mai ales cu un servitor, şi încă noaptea… atunci…

D-ra Iulia: Atunci ce? Şi afară de asta nu suntem singuri. Kristin e şi ea aici, nu?

Jean: Da, dar doarme.

D-ra Iulia: Am s-o trezesc! Kristin, ai adormit?

Kristin: Aaa… aaa…

D-ra Iulia: Kristin! Doarme!

Kristin: Cizmele domnului conte sunt lustruite… Să torn cafeaua… numaidecât… în clipa asta… să… da…

Jean: Oamenii n-ar trebui tulburaţi tocmai atunci când au adormit

D-ra Iulia: Poftim?!

Jean: Cineva care stă toată ziua lângă maşina de gătit are dreptul să fie obosit la sfârşitul zilei. Somnul ar trebui respectat.

D-ra Iulia: Cât de atent eşti, asta îţi face cinste. Vino afară cu mine şi rupe-mi nişte crenguţe de liliac…

Jean: Să merg cu dumneavoastră d-ră Iulia?

D-ra Iulia: Da.

Jean: Cu neputinţă!

D-ra Iulia: Nu înţeleg ce vrei să spui? Nu cumva îţi închipui lucruri care n-ar…

Jean: Nu. Eu nu, ci lumea.

D-ra Iulia: Şi ce anume? Că m-am îndrăgostit de un servitor?

Jean: Eu nu sunt un încrezut, d-ră, dar asemenea lucruri s-au mai întâmplat… şi apoi oamenii de rând n-au nimic sfânt.

D-ra Iulia: Vorbeşti ca un aristocrat!

Jean: Da! Şi chiar sunt un aristocrat!

D-ra Iulia: Iar eu – eu cumva mă înjosesc?

Jean: Ascultaţi sfatul meu, d-ră Iulia, nu vă compromiteţi singură! Nimeni nu va crede că aţi făcut un lucru nevinovat. Lumea va spune că v-aţi compromis.

D-ra Iulia: Eu una am o părere mai bună despre oameni decât dumneata. Vino şi o să vedem dacă am avut dreptate! Hai vino! *(Îi aruncă o privire provocatoare)*

Jean: Ştiţi d-ră Iulia, sunteţi o tânără doamnă foarte stranie.

D-ra Iulia: Poate că da, dar şi dumneata eşti ciudat. Totul este ciudat. Viaţa, oamenii. Toate lucrurile sunt doar spumă şi noroi ce pluteşte la suprafaţa curentului şi se adună până ce se îneacă şi cad la fund. Asta mă face să mă gândesc la un vis care îmi revine mereu: mă aflu sus pe o coloană înaltă şi nu pot găsi un mijloc să cobor. Când privesc în jos îmi vine ameţeala. Şi totuşi trebuie să cobor, dar n-am curajul să mă arunc. Nu am nimic de ce să mă ţin şi tot sper că în cele din urmă am să cad, dar nu cad. Cu toate acestea simt că nu-mi pot găsi pacea până ce nu voi fi jos, întinsă pe pământ… Şi simt că dacă aş

ajunge odată pe pământ, aş vrea să fiu îngropată adânc în el. Ai avut vreodată asemenea sentiment?

Jean: Nu! Eu de obicei visez că stau culcat sub un copac înalt, într-o pădure întunecoasă. Doresc să mă urc sus, în vârful copacului şi să privesc de jur-împrejur priveliştea luminoasă peste care străluceşte soarele şi să fur ouăle de aur din cuibul din vârful copacului. Şi mă caţăr, mă tot caţăr, dar trunchiul copacului e foarte gros şi alunecos, iar ramurile cele mai de jos sunt totuşi prea sus. Dar ştiu că dacă aş putea atinge prima ramură, aş urca până în vârf la fel de uşor ca pe scară. Dar atât de departe n-am ajuns niciodată. Ştiu însă că voi ajunge… Chiar dacă va fi numai un vin.

D-ra Iulia: Stăm şi pierdem vremea vorbind despre vise! Vino acum! Numai în grădină*! (Îi oferă braţul şi ies amândoi)*

Jean: Se spune că în noaptea asta trebuie să te culci cu nouă boboci sub pernă şi visele ţi se adeveresc. *(D-ra Iulia şi Jean se duc spre uşă. Deodată Jean îşi acoperă ochiul cu mâna)*

D-ra Iulia: Lasă-mă să văd ce ţi-a intrat în ochi!

Jean: O, nu e nimic… doar un fir de praf. O să dispară într-o clipă.

D-ra Iulia: A fost din mâneca mea care s-a atins de obrazul dumitale. Stai jos şi lasă-mă să te ajut. (*Îl ia de braţ şi îl conduce la scaun, îi ridică capul şi îl apleacă pe spate, apoi încearcă să înlăture firul de praf din ochiul lui cu marginea batistei*). Stai acum liniştit! Nu mişca*! (Îl plesneşte peste mână)* Fă aşa cum îţi spun eu! Am impresia că marele, puternicul nostru bărbat, tremură. *(Îi pipăie bicepsul)* Cu asemenea braţe ca ale dumitale?!

Jean *(încercând să o prevină)*: D-ră Iulia!

D-ra Iulia: Da, domnule Jean!

Jean: Attention! Je ne sius cu'un homme!

D-ra Iulia: Stai liniştit! Aşa! L-am scos! Acum sărută-mi mâna şi spune-mi mulţumesc.

Jean *(se ridică de pe scaun)*: D-ră Iulia, vă rog, ascultaţi-mă! Kristin a plecat să se culce… ascultaţi-mă!

D-ra Iulia: Întâi sărută-mi mâna!

Jean: Foarte bine, dar vina va fi a dumneavoastră

D-ra Iulia: Vină? Pentru ce?

Jean: Pentru ce? Aveai 25 de ani, nu-i aşa? Nu mai sunteţi copil. Nu ştiţi că e periculos să te joci cu focul?

D-ra Iulia: Pentru mine nu e niciun pericol. Eu sunt asigurată.

Jean *(cu îndrăzneală)*: Nu, nu sunteţi. Şi chiar dacă aţi fi, primejdia nu e departe. Puteţi provoca un incendiu!

D-ra Iulia: Şi presupun că-ţi închipui că dumneata vei fi cauza.

Jean: Da! Pentru că sunt bărbat – şi încă bărbat tânăr!

D-ra Iulia: … şi cu o înfăţişare seducătoare. Ce nemaipomenită înfumurare! Poate te crezi un al doilea Don Juan! Sau un Josef. Pe Dumnezeul meu, da, cred că eşti un al doilea Josef.

Jean: Credeţi? Nu-i aşa?

D-ra Iulia: Da! Sunt gata s-o cred. *(Jean se apropie cu îndrăzneală de ea şi încearcă s-o îmbrăţişeze şi s-o sărute). (D-ra Iulia pălmuindu-l)*: Asta ca să înveţi cum să te porţi.

Jean: Vorbiţi serios sau glumiţi?

D-ra Iulia: Foarte serios.

Jean: În cazul acesta şi adineaori vorbeaţi serios. Aţi jucat cu prea multă seriozitate şi tocmai aici e primejdia! Acum însă eu am obosit să mă joc şi vă rog să mă iertaţi dacă am să-mi văd de treburile mele. Domnul Conte trebuie să aibă cizmele lustruite când se întoarce şi acum a trecut de miezul nopţii. *(Ia cizmele)*

D-ra Iulia: Lasă cizmele!

Jean: Nu! Asta e treaba pentru care am fost tocmit. N-am fost însă niciodată angajat ca să fiu partenerul dvs, asta e ceva ce n-am să pot fi niciodată în stare. Mă consider mai presus de aşa ceva.

D-ra Iulia: Eşti mândru.

Jean: În unele privinţe da, sunt, în altele nu.

D-ra Iulia: Ai fost vreodată îndrăgostit?

Jean: Noi nu folosim asemenea cuvinte, dar mi-au plăcut multe fete – şi odată am fost chiar bolnav pentru că n-am putut avea pe aceea pe care o doream: bolnav ca prinţul din 1001 de nopţi – care din dragoste nu mai putea nici să bea, nici să mănânce.

D-ra Iulia: Cine era fata? *(Jean nu răspunde)* Cine era?

Jean: Acesta e un lucru pe care nu mi-l veţi putea smulge.

D-ra Iulia: Dar dacă te întreb de la egal la egal, dacă te întreb ca pe un prieten… cine era?

Jean: Dvs!

D-ra Iulia *(aşezându-se)*: Ce iubire nepreţuită!

Jean: Da, îi puteţi spune şi aşa – era ceva cu totul iraţional. Vedeţi, a fost un accident de care mi-a fost ruşine să vă vorbesc

adineaori, dar acum vă voi spune. Ştiţi cum arată lumea dumneavoastră privită de jos? Nu, nu ştiţi. Ca şoimii şi ca ulii, al căror spate îl vezi numai rareori pentru că întotdeauna plutesc prea sus în văzduh… Am trăit în coliba tatălui meu împreună cu alţi şapte fraţi şi surori şi doar un singur purcel afară pe câmpul cenuşiu, arid şi sterp în care nu crescuse nici măcar un singur copac. Dar de la fereastră puteam vedea zidul care înconjura parcul contelui. Şi coroanele merilor care se înălţau deasupra lui. Era pentru mine grădina raiului şi era păzită de o mulţime de îngeri aprigi înarmaţi cu săbii de foc. Dar în ciuda lor, eu şi alţi băieţi ne-am găsit drumul spre arborele vieţii… mă dispreţuiţi, nu-i aşa?

D-ra Iulia: Dumnezeule mare, de ce? Doar toţi băieţii fură mere!

Jean: Acum aşa spuneţi – dar mă dispreţuiţi totuşi… Ei bine, într-o zi am intrat cu mama în grădina raiului ca să plivim cuiburile de ceapă. În apropierea grădinii de zarzavaturi era un pavilion turcesc umbrit de tufe de iasomie şi acoperit de caprifoi. Nu-mi trecea prin minte la ce-ar putea folosi, dar numai văzusem niciodată o clădire atât de frumoasă… Oamenii intrau şi ieşeau şi într-una din zile uşa a fost lăsată deschisă. M-am furişat înăuntru şi am văzut pereţii împodobiţi cu portrete de împăraţi şi regi şi la ferestre draperii roşii cu ciucuri. Acum ştiţi unde mă aflam? Nu… (ia o ram*ură de liliac şi o apropie de nările Iulie) Nu mai fuse*sem niciodată în castel şi nu mai văzusem niciodată o clădire tot atât de mare ca biserica, dar cu mult mai frumoasă. Şi după aceea indiferent unde mi-ar fi fost gândurile, ele reveneau mereu în acelaşi loc. Şi treptat, treptat totul s-a transformat în dorinţa aprigă de-a gusta într-o zi din splendorile şi farmecul acelui loc. Enfin, m-am furişat înăuntru şi am privit şi am admirat, dar tocmai atunci am auzit pe cineva intrând. Pentru oamenii educaţi era o singură ieşire, pentru unul ca mine exista însă şi alta şi nu n-am avut altă posibilitate decât s-o folosesc pe aceea… (D-ra Iulia care*, între timp luase ramura de liliac de la Jean o lasă să cadă pe masă) Şi-apoi am luat*-o la sănătoasa, m-am năpustit prin tufele de zmeuriş, am sărit peste straturile de fragi şi m-am trezit în grădina de trandafiri. Şi acolo am privit o apariţie în rochie roz şi cu ciorapi albi – eraţi dumneavoastră M-am ascuns sub o grămadă de buruieni şi am zăcut acolo sub spinii care mă înţepau, pe pământul umed şi rău mirositor. Şi cum vă urmăream printre trandafiri mă gândeam: dacă e adevărat că un hoţ poate ajunge în împărăţia cerurilor alături de îngeri, de ce n-ar

fi cu putinţă şi pentru un biet copil de ţăran, aici pe pământul Domnului, să intre în parcul castelului şi să se joace cu fiica contelui…

D-ra Iulia *(cu o expresie îndurerată)*: Crezi oare că toţi copiii săraci au asemenea gânduri?

Jean *(întâi cu ezitare, apoi convins)*: Toţi copiii săraci… Da, sigur că da.

D-ra Iulia: Trebuie să fie îngrozitor să fii sărac.

Jean: Oh, d-ră Iulia! Un câine poate să se culce pe canapeaua contesei, un cal poate fi mângâiat pe bot de o tânără doamnă, dar un lacheu… (pe un alt ton) Oh, desigur, sunt unii care au în ei stofă şi parvin în lume, dar asta nu se întâmplă în fiecare zi. Oricum, ştiţi ce am făcut? Am alergat la iazul morii şi m-am aruncat în el, îmbrăcat aşa cum eram. M-au scos însă şi mi-au tras o bătaie straşnică. Dar duminica următoare, când tatăl meu şi întreaga familie au plecat s-o vadă pe bunica, eu am pus la cale să rămân acasă. M-am spălat cu săpun şi cu apă caldă, mi-am pus hainele cele mai bune şi m-am dus la biserică unde ştiam că am să vă văd. V-am văzut şi m-am întors acasă, hotărât să mor. Dar voiam să mor frumos şi uşor, fără suferinţă. Mi-am amintit deodată că e primejdios să dormi sub soc înflorit. I-am rupt toate florile şi-apoi am făcut din ele un culcuş în lada cu orz. Aţi observat vreodată cât de neted şi de mătăsos e orzul? Edulce la pipăit ca pielea omenească. Ei bine, s-a închis capacul, am închis ochii şi am adormit. Şi când m-am trezit eram foarte, foarte bolnav. Dar după cum vedeţi nu am murit. Ce era în capul meu, nu ştiu zău!… Bineînţeles nu aveam nicio speranţă să vă câştig vreodată, dar dumneavoastră reprezentaţi pentru mine disperarea neputinţei de a mă ridica vreodată deasupra stării sociale în care mă născusem.

D-ra Iulia: Ştii să te exprimi într-un mod fermecător. Ai fost vreodată la şcoală?

Jean: Foarte puţin. Dar am citit multe romane. Am fost şi la teatru. Şi de asemenea, am tras cu urechea când vorbeau oamenii cu educaţie şi am învăţat multe de la ei.

D-ra Iulia: Aşadar, tragi cu urechea la conversaţia noastră?

Jean: Desigur. Şi-am auzit multe, foarte multe stând pe capră sau conducând capra. Odată v-am auzit pe dumneavoastră, d-ră Iulia şi pe o prietenă a dumneavoastră…

D-ra Iulia: Oh! Şi ce-ai mai auzit?

Jean: Nu ştiu dacă pot să vă spun… dar trebuie totuşi să vă

mărturisesc că am fost cam surprins şi nu mi-am putut imagina de unde aţi învăţat asemenea expresii. În definitiv, poate că nici nu e prea mare diferenţa între oameni, aşa cum cred uni…

D-ra Iulia: Să-ţi fie ruşine! Noi nu ne purtăm ca voi când sunteţi logodiţi!

Jean *(privind-o pătrunzător)*: Sunteţi chiar atât de sigură? Nu trebuie să faceţi chiar aşa pe nevinovata, d-ră Iulia…

D-ra Iulia: Omul căruia i-am dăruit dragostea s-a dovedit a fi un escroc…

Jean: Aşa obişnuiţi dumneavoastră să spuneţi întotdeauna când lucrurile s-au terminat.

D-ra Iulia: Întotdeauna?

Jean: Da. Întotdeauna. Cel puţin aşa cred eu, deoarece am mai auzit aceleaşi expresii mai înainte, în nişte împrejurări asemănătoare.

D-ra Iulia: Ce fel de împrejurări?

Jean: Identice. Ultima dată…

D-ra Iulia: Stai! Nu vreau să mai aud nimic!

Jean: Foarte curios, exact acelaşi lucru a spus şi" Ea". Ei bine, şi acum vă rog să-mi permiteţi să mă duc la culcare.

D-ra Iulia *(încet)*: Să te culci la ora asta? Şi în noaptea asta de sărbătoare?

Jean: Da. Nu-mi place câtuşi de puţin să dansezi alături de toţi mitocanii aceia.

D-ra Iulia: Du-te şi ia cheia şopronului şi plimbă-mă cu barca pe lac. Vreau să văd răsăritul soarelui.

Jean: Credeţi că ar fi înţelept să facem una ca asta?

D-ra Iulia: S-ar crede că ţi-e teamă să nu-ţi compromiţi reputaţia.

Jean: Şi de ce nu mi-ar fi teamă? Nu vreau să apar ridicol în faţa oamenilor şi n-am nicio poftă să fiu apoi concediat fără recomandare, tocmai acum când încerc să mă stabilesc pe contul meu. Şi, în afară de asta, am obligaţii faţă de Kristin…

D-ra Iulia: Ah, aşadar Kristin e pricina?

Jean: Da! Dar şi dumneavoastră Ascultaţi-mi sfatul, duceţi-vă la culcare.

D-ra Iulia: Să ascult ordine de la dumneata?

Jean: Da, vă rog; numai o dată, ce contează? Vă rog foarte mult! Ascultaţi-mă. De dragul dumneavoastră! E trecut de miezul nopţii.

Lipsa de somn provoacă o stare de tulburare, de agitaţie, care te ameţeşte şi te face să devii imprudent. Duceţi-vă la culcare! Şi în afară de asta, dacă nu mă înşel îi aud pe ceilalţi venind încoace. Or să mă caute. Şi dacă ne vor găsi aici împreună, nu vă mai spală toată ploaia din lume! *(Se aude mulţimea care se apropie cântând:*

„Veneau două fete logodite din pădure
Tri-di-ri-di-ra-la, Tri-di-ri-di-ra
Una-ţi udase picioruşul
Tri-di-ri-di rala-la

Nu le mai sta gura vorbind despre bani
Tri-di-ri-di rala tri-di-ri-di-ra
Deşi n-aveau decât o para
Tri-di-ri-di ralala

Îţi dau acum inelul-napoi
Tri-di-ri-di rala la
C-am pus ochii p-un alt băiat
Tri-di-ri-di rala la

D-ra Iulia: Eu îi cunosc pe oamenii de aici, îi iubesc şi ei mă iubesc pe mine. Lasă-i să vină şi ei să te convingi singur!

Jean: Nu, d-ră Iulia, ei nu te iubesc. Îţi mănâncă mâncarea, dar scuipă când întorci spatele! Credeţi-mă! Ascultaţi-i! Ascultaţi-i numai ce cântă… Nu… Mai bine nu-i ascultaţi.

D-ra Iulia *(stă şi ascultă)*: Ce cântec e ăsta?

Jean: O parodie neruşinată. Despre dumneavoastră şi despre mine.

D-ra Iulia: Ce înjosire. Ce neruşinare şi laşitate!

Jean: Oamenii de teapa lor sunt întotdeauna laşi! Tot ce poţi face când te lupţi cu prostimea este să o eviţi, să dispari din faţa ei.

D-ra Iulia: Să dispari? Dar unde? Nu putem ieşi de aici şi nu ne putem duce în camera Kristinei…

Jean: Atunci… Să mergem în camera mea? N-avem încotro – nu există alt mijloc. Puteţi avea încredere în mine. Eu sunt prietenul dumneavoastră, devotat şi respectuos.

D-ra Iulia: Dar închipuie-ţi, închipuie-ţi dacă te vor căuta în

camera dumitale?

Jean: Am să încui uşa şi dacă vor încerca s-o spargă, voi trage în ei. Veniţi! *(O roagă în genunchi)* Veniţi, vă rog!

D-ra Iulia *(cu semnificaţie)*: Îmi promiţi că…

Jean: Jur!

D-ra Iulia intră repede în camera lui Jean. Jean o urmează stârnit, tulburat.

Intră ţăranii îmbrăcaţi în cele mai bune haine de sărbătoare cu flori la pălării şi la bonete. În capul lor e vioristul. Pun pe masă un butoiaş cu bere slabă şi o vadră de rachiu de cereale, amândouă împodobite cu ghirlande de fructe proaspete; apoi scot pahare şi încep să bea, formează un cerc şi încep să danseze, cântând melodia" Veneau două fete". Când au sfârşit dansul, ies din cameră cântând.

D-ra Iulia iese din camera lui Jean, singură. Vede în ce hal este bucătăria şi îşi plesneşte palmele cu necaz. Apoi îşi scoate pudriera şi îşi pudrează obrazul. Intră Jean.

Jean *(cu bravură)*: I-ai văzut? I-ai auzit? Crezi că mai poţi rămâne aici după tot ce s-a întâmplat?

D-ra Iulia: Nu. Nu cred că mai pot! Dar ce să facem?

Jean: Să plecăm de aici – să călătorim – să plecăm cât mai departe de aici.

D-ra Iulia: Să plecăm? Să călătorim… da! Dar unde?

Jean: În Elveţia, în regiunea lacurilor italiene… N-ai fost niciodată acolo, nu-i aşa?

D-ra Iulia: Nu. E frumos?

Jean: E o primăvară veşnică… Crânguri de portocal… Lauri verzi…

D-ra Iulia: Şi când vom fi acolo, ce vom face?

Jean: Am să deschid un hotel, totul va fi de calitatea I şi numai pentru clientelă specială…

D-ra Iulia: Un hotel?

Jean: E o afacere atrăgătoare, crede-mă! Tot timpul vezi figuri noi, auzi limbi noi, n-ai timp să-ţi faci griji, nici să te plictiseşti… Te călesti împotriva oricărui lucru, n-ai să fii niciodată fără ocupaţie pentru că acolo nu există răgazuri. Soneria sună zi şi noapte, auzi şuieratul trenului, maşinile şi trăsurile vin şi pleacă şi tot timpul banii nu încetează să curgă. Asta-i viaţă, ţi-o spun eu!

D-ra Iulia: Da, aşa poţi să trăieşti… Şi eu, cu mine ce va fi?

Jean: Dumneata vei fi stăpâna casei – atracţia şi podoaba ei principală! Cu privirea dumitale, cu stilul, cu manierele dumitale, ce mai, succesul nostru e asigurat de la început. Va fi colosal! Vei sta ca o regină la birou şi vei conduce mişcarea sclavilor apăsând doar pe butonul electric, cortegiul clienţilor va trece prin faţa tronului dumitale şi-şi vor depune timizi tributul la picioarele dumitale – nici nu-ţi închipui ce nervoşi sunt oamenii când li se prezintă nota de plată. Eu le-o voi face cât mai sărată, iar dumitale le-o vei îndulci cu surâsul cel mai dulce. Ah, te implor, hai să plecăm de aici *(scoate din buzunar un mers al trenurilor)*! Fără nicio întârziere, cu primul tren! Vom fi la Malmö la 6: 30 – la Hamburg la 8: 40 dimineaţa – la Frankfurt şi Basel într-o zi – şi vom ajunge la Como prin St. Gothard în… stai să văd… în trei zile. Trei zile!

D-ra Iulia: Toate-s bune – dar Jean – acum trebuie să-mi dai curaj. Spune-mi că mă iubeşti. Ia-mă în braţe!

Jean *(şovăie)*: Aş vrea eu, dar n-am curajul s-o mai fac vreodată în această casă. Te iubesc, ştii doar asta, nu poţi avea nicio îndoială, nu-i aşa, d-ră Iulia?

D-ra Iulia *(cu timiditate, cu adevărată feminitate afectuoasă)*: D-ră Iulia? Spune-mi Iulia. Între noi nu mai pot exista bariere. Spune-mi Iulia.

Jean *(patetic)*: Nu pot. Cât timp vom rămâne în această casă nu vor pieri barierele dintre noi. Aici există" tradiţia"… Aici există contele. Niciodată în viaţa mea n-am întâlnit pe cineva care să-mi inspire atâta teamă şi respect! Numai când îi văd mănuşile pe un scaun şi am şi devenit slugarnic… Numai când îl aud sunându-mă din camera lui de sus şi mă şi plec ca un cal fricos – şi chiar acum, când mă uit la cizmele lui care stau aici atât de rigide şi orgolioase şi simt cum mă trec fiorii. (Dă cu p*iciorul în cizme) Superst*iţii, prejudecăţi, obişnuinţe vârâte în noi din copilărie, dar de care te poţi debarasa cu uşurinţă… Tot ce ai de făcut e să pleci în altă ţară, într-o republică, şi acolo vei vedea cum se vor ploconi cu toţii în faţa uniformei portarului meu… DA, se vor închina şi vor face reverenţe, dar aici există un om, unul singur care n-o va face! N-am fost făcut să mă târăsc în faţa altora, eu am stofă în mine, am caracter… Şi dacă ajung numai să mă urc pe prima ramură ai să vezi cât de repede voi fi în vârf! Azi sunt lacheu; anul viitor voi intra în afaceri pe cont propriu; peste zece ani voi fi bogat şi mă voi retrage; apoi am să plec în Balcani şi am să câştig o decoraţie şi pot – ţine minte

vorba mea – şi pot să-mi sfârşesc cariera cu un titlu de conte!

D-ra Iulia: Foarte frumos! Foarte frumos!

Jean: Da Pentru că în Balcani poţi să-ţi cumperi titlu nobiliar. Şi aşa ai să poţi să fii în cele din urmă contesă, d-ră Iulia… contesa mea!

D-ra Iulia: Toate astea nu mă interesează câtuşi de puţin… Spune-mi doar că mă iubeşti, pentru că dacă nu mă iubeşti… ei bine, atunci ce se va alege de mine?

Jean: Am să-ţi spun. Am să ţi-o spun de mii de ori, mai târziu! Dar nu acum, nu aici! Şi mai presus de toate – să nu fim sentimentali! Sau totul va merge prost! Trebuie să privim lucrurile cu calm, cu judecată, ca oamenii cu bun simţ. *(Îşi scoate o ţigară, îi mușcă vârful şi o aprinde)* Acum aşază-te acolo – eu am să stau aici şi vom sta de vorbă ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

D-ra Iulia *(cu disperare)*: Dumnezeule! Eşti lipsit de orice sentiment!

Jean: Dacă sunt lipsit de sentimente? Nu există om cu mai multă simţire ca mine! Dar ştiu să mă stăpânesc.

D-ra Iulia: Adineaori îmi sărutai pantoful şi acum…

Jean *(brutal):* Asta a fost atunci. Acum avem alte lucruri la care să ne gândim.

D-ra Iulia: Nu-mi vorbi cu atâta cruzime.

Jean: Vorbesc numai cu bun simţ, asta e tot. Am comis o nebunie; să nu mai facem şi alta! Contele poate veni dintr-un moment în altul; şi înainte de sosirea lui noi trebuie să ne hotărâm să stabilim planurile de viitor. Ei bine, ce spui de proiectele mele? Eşti de acord cu ele?

D-ra Iulia: Par destul de posibile, dar lasă-mă să-ţi pun o întrebare: ai suficient capital ca să începi o acţiune atât de importantă?

Jean *(mestecându-şi ţigara)*: Dacă am? Desigur că am. Am rutina mea în asemenea afaceri, experienţă, abilitatea mea lingvistică! Asta-i un capital care trebuie apreciat, nu crezi?

D-ra Iulia: Dar nu poţi cumpăra cu el nici măcar un bilet de tren, nu-i aşa?

Jean *(continuând să-şi mestece ţigara)*: Asta-i perfect adevărat – şi pentru acest motiv caut şi tovarăş care să-mi poată avansa fondurile necesare.

D-ra Iulia: Şi unde te aştepţi să găseşti aşa deodată, o asemenea persoană?

Jean: Uite, vezi, aici trebui să intervii dumneata – dacă vrei să fii tovarăşa mea.

D-ra Iulia: Eu n-aş putea… şi-apoi… eu nu am niciun ban al meu…

Jean: Atunci n-avem altceva de făcut decât să lăsăm totul baltă.

D-ra Iulia: Şi atunci…

Jean: Şi atunci… lucrurile rămân aşa cum sunt…

D-ra Iulia: Îţi închipui că voi rămâne sub acelaşi acoperiş cu amanta dumitale? Îţi închipui că am să îngădui să mă arate lumea cu degetul? Îţi închipui că aş putea sta în faţa tatălui meu după tot ce s-a întâmplat? Niciodată! Ia-mă de aici – scoate-mă din această situaţie umilitoare, înjositoare, din această dezonoare! Oh! Doamne, ce-am făcut? Dumnezeule! *(Izbucneşte în lacrimi)*

Jean: Aha! Ăsta-i cântecul pe care-l cânţi acum? Ce-ai făcut? Ce-au mai făcut şi altele înaintea dumitale…

D-ra Iulia (*hohotind cu isterie)*: Acum mă dispreţuieşti! Ce decădere, doamne, ce decădere! Sunt o femeie căzută!

Jean: Da. Căzută la nivelul meu. Dar am să te înalţ eu din nou!

D-ra Iulia: Ce forţă înspăimântătoare m-a putut atrage spre dumneata? Atracţia celui slab faţă de cel puternic, a celui în declin faţă de cei care se ridică? Sau a putut fi asta dragoste? Asta e oare ceea ce se numeşte dragoste? Dumneata ştii ce e dragostea?

Jean: Dacă ştiu? Fii sigură că ştiu! Sau crezi că n-am mai avut şi asemenea distracţii şi înainte?

D-ra Iulia: Ce mod de a vorbi! Şi ce gânduri!

Jean: Aşa am fost eu crescut şi aşa sunt! Şi-acum nu te mai agita şi încetează să mai faci pe mofturoasa şi pe ruşinoasa. Pentru că acum nu mai eşti cu o iotă mai ceva decât mine. Vino-ncoa' fetiţo, hai să te tratez cu un păhărel de ceva cu totul special*! (Deschide sertarul mesei şi scoate sticla de vin. Umple cele două pahare care fuseseră folosite mai înainte).*

D-ra Iulia: De unde ai vinul ăsta?

Jean: Din pivniţă.

D-ra Iulia: Vinul de Burgundia al tatii!

Jean: Dar ce n-o fi oare destul de bun şi pentru ginere?

D-ra Iulia: Şi eu beau bere!

Jean: Asta dovedeşte numai că gustul dumitale nu-i tot atât de rafinat ca al meu.

D-ra Iulia: Hoţule!

Jean: N-o să mă dai afară, nu-i aşa?

D-ra Iulia: Oh, Doamne! să fii complicea unui hoţ, în propria casă! Am fost oare sub influenţa unui drog? A fost oare un vis urât în noaptea asta de sărbătoare? Un coşmar care m-a chinuit într-o noapte în care se prăznuieşte veselia şăgalnică şi nevinovată?

Jean *(sarcastic)*: Nevinovată – de!

D-ra Iulia *(umblă în sus şi-n jos)*: Mai poate fi cineva tot atât de nefericit ca mine în lumea asta?

Jean: De ce să fii nenorocită? După o asemenea cucerire? Gândeşte-te la Kristin, crezi că n-are şi ea sentimente?…

D-ra Iulia: Aşa am crezut şi eu, dar acum nu mai cred. Nu! Când te-ai născut slugă, slugă rămâi veşnic!

Jean: Şi când te-ai născut târfă, târfă rămâi pentru totdeauna.

D-ra Iulia *(în genunchi, cu mâinile strânse)*: Oh, Dumnezeule din ceruri, pune capăt vieţii mele nenorocite! Ia-mă din murdăria asta în care mă cufund! Ajută-mă! Scapă-mă!

Jean: Îmi pare rău de dumneata… Când stăteam în straturile de ceapă şi când te pândeam din grădina cu trandafiri – da – acum pot să ţi-o spun – să ştii că aveam şi eu aceleaşi gânduri obscene pe care le au toţi băieţii.

D-ra Iulia: Şi dumneata ai vrut să te omori pentru mine!

Jean: Ah, vorbeşti de lada cu orz? Asta am scornit-o acum!

D-ra Iulia: M-ai minţit, aşadar?

Jean *(începe să-i fie somn)*: Nu chiar. Mi se pare că am citit odată, undeva, într-un ziar, despre un coşar care s-a culcat într-o ladă de lemne. O umpluse cu liliac, pentru că era dat în judecată că nu-şi întreţinea copilul…

D-ra Iulia: Vasăzică, asemenea om eşti…

Jean: Trebuia să inventez ceva. Mofturile şi artificiile iau ochii femeilor şi le fac să cadă în cursă!

D-ra Iulia: Nenorocitule!

Jean: Lepădătură!

D-ra Iulia: Acum ai văzut, în sfârşit, spatele şoimului?

Jean *(obraznic)*: Nu chiar spatele…

D-ra Iulia: Şi eu am fost prima creangă?

Jean: Da! Dar o creangă putredă.

D-ra Iulia: Eu trebuia să fiu firma hotelului, să stau la casă, să

atrag şi să momesc clienţi, să falsific notele de plată şi să le încarc…

Jean: Nu. Aia ar fi fost treaba mea.

D-ra Iulia: Nu-ţi vine să crezi că un om poate fi atât de josnic, atât de putred.

Jean: Spală-te acum pe mâini, de ce nu?

D-ra Iulia: Lacheule! Slugoiule! Stai în picioare când îţi vorbesc eu!

Jean: Tu? Târfa unui slugoi! Ţine-ţi gura şi ieşi afară! Tu să mă cureţi de murdăria vulgarităţii şi grosolăniei? Tu!!! N-am văzut niciodată pe nimeni dintre noi care să se poarte cu atâta neruşinare ca tine în noaptea asta. Crezi că o servitoare ar fi acostat un bărbat în felul în care ai făcut-o tu? Ai văzut vreodată o fată din clasa mea aruncându-se de gâtul unui bărbat aşa ca tine? Aşa ceva n-am mai pomenit decât la animale sau la prostituate.

D-ra Iulia *(zdrobită)*: Perfect. Omoară-mă cu pietre – calcă-mă în picioare! Merit – merit orice! Sunt o femeie ticăloasă. Dar ajută-mă, ajută-mă să ies la liman dacă mai poate exista vreo cale pentru mine.

Jean *(acum pe un ton mai blând)*: M-aş micşora în propriii mei ochi dacă aş nega că-mi revine şi mie o parte din onoarea de-a te fi sedus; dar crezi tu oare cu adevărat că un om din clasa mea ar fi îndrăznit să-şi ridice privirea asupra ta dacă nu l-ai fi încurajat tu însăţi? Nici eu încă nu-mi revin din această surpriză.

D-ra Iulia: Şi te mândreşti cu asta!

Jean: De ce nu? Deşi trebuie să mărturisesc că victoria a fost mult prea uşoară ca să mă ameţească cu adevărat.

D-ra Iulia: Încetează să mai fi brutal!

Jean *(se ridică)*: Nu sunt brutal. dimpotrivă: te rog să mă ierţi pentru lucrurile pe care le-am spus. N-am lovit niciodată o fiinţă fără apărare şi cu atât mai puţin o femeie. N-am să neg totuşi faptul că îmi dă o oarecare satisfacţie că ceea ce ne ia ochii, nouă celor de jos, nu-i nimic altceva decât sticlă ieftină; că spatele şoimului e la fel de cenuşiu ca şi restul penelor sale fine, că tenul delicat al aristocratelor e mai mult fard, că unghiile lăcuite au marginile negre, că batista e murdară cu toate că e parfumată… Dar, pe de altă parte mă doare să-mi dau seama că ceea ce m-am luptat să ating este atât de inconsistent şi artificial… Îmi face rău să văd că ai căzut atât de jos încât ai ajuns mult sub nivelul propriei dumitale bucătărese… Asta mă întristează ca şi imaginea frunzelor de toamnă pe care ploaia le rupe în bucăţi şi le

transformă în noroi.

D-ra Iulia: Vorbeşti ca şi cum te-ai considera mult mai presus de mine.

Jean: Bineînţeles că sunt mai presus! Vezi, eu pot face oricând o contesă din tine – dar tu n-ai fi în stare niciodată să mă faci să devin conte.

D-ra Iulia: Dar tu eşti un hoţ şi eu nu!

Jean: Sunt lucruri mai rele decât să fii hoţ, mult mai rele. În afară de asta, eu sunt angajat într-o casă, mă consider într-un anumit fel, un membru al acestei familii, înrudit cu ea – ca să spun aşa – şi dacă iau o boabă, două din tufa plină – asta nu înseamnă furt. *(Pasiunea i se redeşteaptă)* D-ră Iulia, dumneavoastră sunteţi o femeie superbă, cu mult prea bună pentru unul ca mine! Aţi căzut pradă unei beţii şi acum vreţi să vă acoperiţi greşeala înşelându-vă singură, vrând să vă convingeţi că mă iubiţi! Dar nu mă iubiţi! Se poate să simţiţi o anumită atracţie fizică – dar în acest caz dragostea dumneavoastră nu e cu nimic superioară dragostei mele. Şi eu nu sunt mulţumit să fiu doar un animal pentru dumneavoastr ştiu însă că niciodată n-am să pot trezi în dumneavoastră o dragoste adevărată.

D-ra Iulia: Eşti atât de sigur?

Jean: Vreţi să spuneţi că aş putea? Aş putea să vă iubesc, da, fără îndoială! Sunteţi frumoasă, rafinată *(vine lângă ea şi-i ia mâna) … cult*ă… şi fermecătoare – când vreţi – şi nu cred că un bărbat care s-a îndrăgostit de dumneavoastră să poată înceta vreodată să vă iubească. (Îi cupr*inde talia) Sunteţi* ca vinul tare, aromat, şi un sărut al dumitale – (încearc*ă să o scoată din bucătărie. Ea se eliberează cu blândeţe).*

D-ra Iulia: Lasă-m. N-ai să mă mai cucereşti niciodată în acest fel.

Jean: Atunci cum? Nu în acest fel, spui dumneata. Nu prin mângâieri şi vorbe frumoase, nici prin planuri de viitor, prin care încerc să vă salvez din dezonoare! Atunci cum?

D-ra Iulia: Cum? Mă întrebi cum? Nu ştiu… N-am nicio idee! Mi-e scârbă de tine ca de un şobolan – dar nu pot fugi de tine.

Jean: Fugi atunci cu mine.

D-ra Iulia *(se îndreaptă)*: Să fug? Da, ar trebui să plecăm de aici! Dar sunt atât de obosită! Toarnă-mi un pahar de vin! *(Jean îi serveşte un pahar, ea se uită la ceas)* Dar mai întâi trebuie să vorbim, mai avem încă puţin timp. *(Goleşte paharul şi-l întinde ca să fie umplut din nou)*

Jean: Trebuie să beţi cu măsură, altfel vi se urcă la cap.

D-ra Iulia: Şi ce-i cu asta?

Jean: Ce-i cu asta? E vulgar să te îmbeţi. Ce vreţi să-mi spuneţi?

D-ra Iulia: Trebuie să plecăm de aici! Dar mai întâi trebuie să avem o convorbire serioasă – adică eu trebuie să vorbesc pentru că, până acum ai vorbit dumneata. Mi-ai vorbit despre viaţa dumitale – acum o să ţi-o povestesc eu pe-a mea: aşa ne vom putea cunoaşte unul pe celălalt înainte de a ne începe călătoria împreună.

Jean: Staţi o secundă! Scuzaţi-mi sugestia, dar nu credeţi că aţi putea regreta mai târziu că v-aţi dezvăluit secretele?

D-ra Iulia: Nu eşti dumneata prietenul meu?

Jean: Ba da… într-un fel… Dar să nu aveţi prea multă încredere în mine.

D-ra Iulia: Nu eşti convins de ceea ce spui – şi afară de asta – toată lumea îmi cunoaşte secretele. Vezi dumneata, mama mea n-a fost o aristocrată din naştere. Era dintr-o familie obişnuită. A fost crescută în conformitate cu ideile generaţiei sale: egalitatea sexelor, emanciparea femeilor şi alte asemenea lucruri. Privea căsătoria cu totală aversiune. Prin urmare, când tatăl meu a cerut-o în căsătorie, i-a răspuns că nu va fi niciodată soţia lui – totuşi – s-a măritat cu el. După cum am aflat, am venit pe lume împotriva dorinţei mamei mele şi am fost crescută de mama ca un copil al naturii şi, în plus, am fost învăţată să fac toate lucrurile pe care le face un bărbat. Toate acestea cu scopul de a dovedi că o femeie e la fel de aptă, de capabilă, ca orice bărbat. Trebuia să mă îmbrac cu haine băieţeşti, să învăţ cum se strunesc caii, dar niciodată nu mi s-a permis să intru în grajdul vacilor. Trebuia să ţesăl, să înham şi să înşeuiez calul, să merg la vânătoare – da – şi chiar să iau parte la muncile câmpului. Pe moşia noastră bărbaţilor li se poruncea să facă treburi femeieşti, iar femeilor li se încredinţau ocupaţiile bărbaţilor – iar rezultatul a fost că domeniul a ajuns aproape de ruină şi noi am ajuns de râsul întregului ţinut… În cele din urmă, se pare că tatăl meu şi-a revenit din inerţie pentru că, deodată s-a răzvrătit şi după aceasta toate au decurs în conformitate cu voinţa lui. Mama s-a îmbolnăvit – ce boală avea n-am aflat niciodată – dar avea foarte des spasme, se închidea singură în pod sau se retrăgea în grădină şi uneori stătea afară toată noaptea. Apoi a venit incendiul cel mare despre care desigur ai auzit şi dumneata. Casa şi grajdurile au ars până în temelii în împrejurări suspecte. Dezastrul s-a petrecut exact a

doua zi după ce asigurarea trimestrială a expirat, iar prima de asigurare pe care tatăl meu o expediase printr-un curier a ajuns prea târziu din cauza neglijenţei sau indiferenţei mesagerului. (Îşi *umple din nou paharul).*

Jean: Nu trebuie să mai beţi.

D-ra Iulia: Ah, mult îmi pasă! Nu ne rămăsese nimic. Nu aveam nici măcar unde dormi, afară doar de trăsuri. Tata era disperat, nu ştia de unde să facă rost de bani ca să reconstruiască domeniul. Atunci mama i-a propus să împrumute bani de la un vechi prieten al ei, un om pe care-l cunoscuse în tinereţe, un fabricant de cărămidă din vecinătate. Tata a obţinut acest împrumut şi încă fără să trebuiască să plătească vreo dobândă. Şi asta a fost o mare surpriză pentru el. Şi aşa domeniul a fost reconstruit *(bea din nou).* Ştii dumneata cine a pus focul?

Jean: Contesa – mama dumitale…

D-ra Iulia: Ştii cine era fabricantul de cărămidă?

Jean: Amantul mamei dumitale?

D-ra Iulia: Ştii ai cui erau banii?

Jean: Stai o clipă! Nu. Asta nu ştiu…

D-ra Iulia: Ai mamei mele.

Jean: Cu alte cuvinte ai tatălui dumitale, ai contelui – afară doar dacă nu făcuseră un act dotal.

D-ra Iulia: Nu, nu exista niciun act dotal. Mama avea nişte bani ai ei proprii. N-a vrut să-i administreze tatăl meu şi i-a încredinţat prietenului ei.

Jean: … care a intrat în ei.

D-ra Iulia: Chiar aşa! Şi-i ia însuşit. Totul a ajuns la urechea tatălui meu. Dar tata nu putea intenta nicio acţiune împotriva lui, nu putea să se răzbune pe amantul soţiei sale, nu putea să dovedească că banii erau ai soţiei sale. Aşa s-a răzbunat mama pe el pentru că i-a smuls conducerea casei din mâinile ei. El era în pragul sinuciderii când s-au întâmplat toate astea; de fapt, se spune că a încercat să se sinucidă dar nu a reuşit… Oricum, tata a reînceput să trăiască, iar mama a trebuit să plătească din greu pentru purtarea ei de dinainte! Îţi poţi închipui ce mi-au rezervat mie următorii cinci ani! Îmi părea rău de tata, totuşi am luat partea mamei pentru că nu cunoşteam cauzele adevărate. Ea mă învăţase să nu am încredere şi să urăsc bărbaţii, pentru că şi ea îi ura aşa cum ţi-am spus eu şi m-a pus să jur că nu voi

deveni sclava nici unui bărbat.

Jean: Apoi v-aţi logodit cu procurorul.

D-ra Iulia: Da! Ca să-l fac să devină sclavul meu.

Jean: Şi el a refuzat?

D-ra Iulia: Ar fi acceptat el, fii sigur, dar nu i-am dat eu ocazia. M-am plictisit de el

Jean: Eu am văzut ce-aţi făcut acolo – în curtea grajdului.

D-ra Iulia: Ce-ai văzut?

Jean: Am văzut tot ce s-a întâmplat, cum a rupt logodna…

D-ra Iulia: Asta-i o minciună! Eu am rupt logodna! Ţi-a spus el, că a rupt-o el? Mizerabilul!

Jean: Eu n-aş zice că e un mizerabil… Dumneata spui aşa pentru că urăşti bărbaţii, d-ră Iulia.

D-ra Iulia: Da, îi urăsc! Pe cei mai mulţi. Dar uneori… slăbiciunea mă cuprinde şi… Oh, ce ruşine.

Jean: Mă urâţi şi pe mine, nu-i aşa?

D-ra Iulia: Te urăsc neînchipuit de mult! Mi-ar plăcea să te ucid ca un animal.

Jean: Aşa cum sunt împuşcaţi câinii turbaţi, nu?

D-ra Iulia: Exact.

Jean: Dar cum aici nu avem nici cu ce împuşca – şi nici câini de împuşcat – ce-i de făcut?

D-ra Iulia: Să plecăm de aici.

Jean: Să ne chinuim de moarte unul pe celălalt?

D-ra Iulia: Nu, pentru ca să ne trăim viaţa câteva zile, o săptămână, cât vom putea şi apoi să murim.

Jean: Să murim? Ce prostie! Nu – eu cred că ar fi cu mult mai bine să întreprindem afacerea aceea cu hotelul.

D-ra Iulia *(cufundată în gândurile sale nu a auzit ce a spus el)*: … să murim pe malurile lacului Como, acolo unde soarele străluceşte întotdeauna, unde laurii sunt verzi şi în timpul Crăciunului şi portocalele sunt roşii, aurii…

Jean: Lacul Como e o vizuină unde plouă tot timpul şi unde n-am văzut niciodată portocale decât în galantarele băcăniilor. Dar e un loc bun pentru străini şi se găsesc acolo multe vile de închiriat pentru persoanele care se iubesc. Şi asta e o afacere rentabilă. Ştii pentru ce? Am să-ţi spun eu de ce: pentru că aceşti oameni trebuie să semneze contractul pe şase luni, dar niciodată nu rămân acolo mai

mult de trei săptămâni!

D-ra Iulia *(cu naivitate)*: De ce?

Jean: Pentru că în acest răstimp ajung întotdeauna la ceartă, la conflict şi pleacă. Chiria însă trebuie plătită în întregime pe tot termenul contractului. Aşa încât vila poate fi din nou închiriată şi aşa mai departe – pentru că oamenii sunt întotdeauna îndrăgostiţi, dar dragostea lor nu durează niciodată mult timp.

D-ra Iulia: Aşadar, n-ai de gând să mori împreună cu mine, nu-i aşa?

Jean: N-am de gând să mor deloc. Şi nu numai pentru că-mi place viaţa, dar pentru că consider sinuciderea un păcat împotriva lui Dumnezeu care ne-a dăruit viaţa.

D-ra Iulia: Dumneata crezi în Dumnezeu? Dumneata?

Jean: Bineînţeles. Mă duc la biserică în fiecare duminică. Dar acum, îţi spun drept, am obosit să tot vorbesc şi am să mă duc la culcare.

D-ra Iulia: Nu zău? Nu mai spune! Şi crezi dumneata că asta e o soluţie satisfăcătoare? Ştii dumneata ce datorează un bărbat femeii de care a abuzat?

Jean *(îşi scoate portofelul şi-i aruncă o monedă pe masă)*: Poftim! Acum nu-ţi mai datorez nimic.

D-ra Iulia *(pretinde că nu observă insulta):* Eşti dumneata conştient de consecinţele legale?

Jean: Destul de rău că legea nu prevede o pedeapsă pentru femeia care seduce un bărbat.

D-ra Iulia: Poţi dumneata crede că există o altă soluţie în afară de aceea de a ne căsători pentru ca apoi să divorţăm?

Jean: Şi dacă eu refuz să fac o asemenea mezalianţă?

D-ra Iulia: Mezalianţă?

Jean: Da, pentru mine, da! Pentru că – fii atentă – neamul meu e mult mai curat şi mai respectabil decât neamul dumitale – eu nu am în familia mea maniaci incendiari.

D-ra Iulia: Cum poţi fi atât de sigur de asta?

Jean: Dar cum poţi dovedi dumneata contrariul? Noi nu avem catastife cu strămoşii noştri – afară doar de registrele poliţiei. Dar am văzut tabloul dumitale genealogic din cartea de pe masa din salon. Ştii cine a fost primul dumitale strămoş? Un morar care şi-a lăsat nevasta să se culce cu regele într-o noapte în timpul războiului danez. Eu nu

am asemenea strămoşi. Eu nu am niciun fel de ascendenţă – dar pot fi eu însumi întemeietorul unui arbore genealogic!

D-ra Iulia: Asta e răsplata pentru că îmi deschid inima faţă de unul ca dumneata – faţă de un inferior… Pentru că trădez onoarea familiei mele…

Jean: Vrei să spui dezonoarea! Eu te-am prevenit – acum vezi că am avut dreptate: oamenii nu trebuie să bea pentru că pe urmă încep să trăncănească şi nu e bine niciodată să fii prea vorbăreţ.

D-ra Iulia: Oh, cât pot să regret ce-am făcut! Cât de mult regret! Oh, dacă cel puţin m-ai fi iubit!

Jean: Pentru ultima oară: ce aşteptaţi de la mine? Vreţi să izbucnesc în lacrimi? Vrei să sar peste cravaşa dumitale? Să te sărut? Să fug cu dumneata trei săptămâni pe malul lacului Como? Şi pe urmă… Ce vrei de la mine să fac? Ce vrei? Începe să devină de nesuportat. Asta ţi se întâmplă dacă îţi bagi nasul în treburile femeilor! D-ră Iulia, eu cred că dumneata trebuie să suferi – dar eu nu pot înţelege… Noi nu avem asemenea idei bizare ca dumneavoastră – noi nu urâm cum urâţi dumneavoastră! Pentru noi dragostea nu-i altceva decât o joacă: ne jucăm după ce am terminat munca. Noi n-avem la dispoziţie pentru asta ziua şi noapte întreagă ca dumneavoastră! Eu cred că dumneata eşti bolnavă… Da, sunt sigur că eşti.

D-ra Iulia: Trebuie să te porţi cu mine cu îngăduinţă; trebuie să-mi vorbeşti omeneşte…

Jean: Da, dacă şi dumneata te-ai purta omeneşte! Dar dumneata mă scuipi şi dacă te scuip şi eu, protestezi.

D-ra Iulia: Oh, ajută-mă, ajută-mă! Spune-mi ce să fac – unde să mă duc.

Jean: Pentru numele lui Christos, aş vrea şi eu să ştiu!

D-ra Iulia: M-am purtat ca o nebună… Dar nu e niciun mijloc de scăpare?

Jean: Staţi jos şi încetaţi să vă mai agitaţi. Doar nimeni nu ştie nimic.

D-ra Iulia: Nu pot! Nu-i adevărat! Toţi ştiu tot! Şi Kristin ştie!

Jean: Nimeni nu ştie nimic – şi nici n-ar putea crede un asemenea lucru!

D-ra Iulia *(după o clipă de ezitare):* Da… Dar asta… se poate să se mai întâmple.

Jean: Da… se poate.

D-ra Iulia: Şi să aibă urmări…

Jean: Urmări? Dumnezeule, unde mi-a fost capul? Aşa ceva nu mi s-a întâmplat niciodată! Atunci nu rămâne decât o singură soluţie: trebuie să plecaţi de aici, şi chiar acum! Dacă aş pleca cu dumneata ar părea suspect. Prin urmare, trebuie să pleci singură – indiferent unde.

D-ra Iulia: Eu… singură… Unde? N-aş putea!

Jean: Trebuie – şi încă înainte de întoarcerea contelui. Dacă rămâneţi aici, ştim amândoi ce se va întâmpla. După ce am comis o greşeală e uşor să mai facem altele pentru că… paguba tot s-a comis… Cu timpul oamenii devin din ce în ce mai imprudenţi până când, în cele din urmă, sunt prinşi. De asta insist să plecaţi. Mai târziu îi puteţi scrie contelui şi îi puteţi spune tot, cu excepţia faptului că eu am fost acela care… Bineînţeles că el singur n-o să bănuiască niciodată şi, de altfel, nici nu cred că ar fi prea dornic să afle.

D-ra Iulia: Voi pleca dacă vii cu mine…

Jean: Ai înnebunit de tot, femeie?" D-ra Iulia fuge cu lacheul!" Ar apărea în toate ziarele înainte de a fi trecut 24 de ore… Contele n-ar putea uita una ca asta niciodată.

D-ra Iulia: Nu pot pleca. Şi nu pot rămâne aici. Nu mă poţi ajuta! Sunt atât de obosită, atât de îngrozitor de obosită. Porunceşte-mi să plec. Fă-mă să mă mişc. Nu mai sunt în stare nici să gândesc – nu mai sunt capabilă de nimic!

Jean: Acum vezi ce creaturi neputincioase sunteţi voi aristocraţii?! Şi atunci pentru ce voi ăştia sunteţi întotdeauna atât de aroganţi? De ce umblaţi ţanţoşi cu nasul în sus de parcă voi aţi fi stăpânii lumii? Foarte bine, am să-ţi poruncesc! Du-te sus şi te îmbracă. Ia cu dumneata bani, bani destui pentru călătorie – şi pe urmă întoarce-te jos!

D-ra Iulia *(aproape în şoaptă)*: Vino sus cu mine.

Jean: În camera dumitale? Ai înnebunit iar? *(ezită o clipă)* Nu! Du-te imediat. *(O ia de mână şi o întovărăşeşte până la uşă)*

D-ra Iulia *(mergând spre uşă)*: De ce nu-mi vorbeşti cu blândeţe, Jean?

Jean: Întotdeauna un ordin sună aspru. Acum ai început şi dumneata să-i simţi gustul.

Iulia pleacă. Jean rămâne singur. Oftează uşurat, se aşază la masă, scoate un creion şi un carnet, scrie câteva cifre, din când în când socoteşte cu voce tare până când intră Kristin. E îmbrăcată ca să

meargă la biserică şi aduce o cravată albă, un piept fals de cămaşă şi un guler pentru Jean.

Kristin: Pentru Dumnezeu, uite în ce hal e bucătăria mea! Dar ce-a fost pe-aici?

Jean: D-ra Iulia – i-a adus pe toţi aici. Să nu-mi spui c-ai dormit atât de adânc că nu i-ai auzit.

Kristin: Ba zău că da, am dormit ca un buştean.

Jean: Te-ai şi îmbrăcat pentru biserică?

Kristin: Păi, sigur. Mi-ai promis că vii cu mine la slujbă, îţi aminteşti?

Jean: Desigur, aşa am promis. Şi văd că mi-ai adus şi hainele; ei, atunci să ne facem gata! *(Jean să aşază pe scaun şi Kristin începe să-i pună pieptul de cămaşă, gulerul şi cravata). (Somnoros)*: Ce capitol e azi la predică?

Kristin: Cred că despre tăierea capului lui Ioan Botezătorul.

Jean: Oh, atunci cred că o să fie o slujbă grozav de lungă. Ah, mă strângi de gât. Oh, mi-e aşa de somn, atât mi-e de somn…

Kristin: Da ce-ai făcut toată noaptea? Eşti verde la faţă.

Jean: Am stat aici şi am vorbit cu d-ra Iulia…

Kristin: Fata asta n-are pic de ruşine, zău aşa! *(Tăcere)*

Jean: Spune-mi, Kristin, nu crezi…

Kristin: Ce?

Jean: Nu-i ciudat, în definitiv, când te gândeşti că ea… Că ea…

Kristin: Ce-i atât de ciudat?

Jean: Totul! *(Pauză)*

Kristin *(aruncând o privire spre cele două pahare care stau pe masă pe jumătate pline)*: Aţi băut cumva împreună?

Jean: Da.

Kristin: Ar trebui să-ţi fie ruşine! Ia uite-te în ochii mei! *(Jean se uită şi îi confirmă bănuiala)* E oare cu putinţă? Nu poate fi posibil

Jean *(reflectează un moment, apoi îi răspunde)*: Da. Asta s-a întâmplat.

Kristin: Ei, asta n-aş fi crezut niciodată! Niciodată! Ruşine! Ruşine să-ţi fie!

Jean: Nu cumva eşti geloasă pe ea?

Kristin: Nu, pe ea nu! Dacă ar fi fost Clara sau Sofia ţi-aş fi scos ochii din cap. Da – aşa sunt eu şi nu ţi-aş spune de ce sunt aşa. Oh, dar asta-i dezgustător, scârbos.

Jean: O urăşti pentru asta?

Kristin: Nu. Sunt furioasă pe tine. A fost o neruşinare să faci una ca asta. Mi-e milă de fată! Ca să-ţi spun adevărul, ei bine, eu una nu mai vreau să rămân în casa asta – eu una vreau să pot respecta pe oamenii la care slujesc.

Jean: De ce i-am respecta?

Kristin: Tu să-mi spui de ce – tu care le ştii pe toate! Tu nu vrei să lucrezi la oameni care se poartă cuviincios? Nu? Nu vrei. Eu cred că a munci pentru cineva care se poartă cum nu se cuvine e lucrul cel mai degradant – aşa cred eu…

Jean: Da, dar îţi face bine să afli că aceşti oameni nu sunt în realitate cu nimic mai buni decât noi.

Kristin: Eu nu sunt deloc de părerea asta. Dacă ei nu sunt mai buni decât noi – la ce bun să încercăm noi să fim la fel de răi ca şi ei? Ş-apoi gândeşte-te la domnul conte – gândeşte-te câte necazuri a avut la vremea lui! Nu, eu nu mai stau niciun moment în casa asta… Şi încă cu unul ca tine! Mă rog, dacă s-ar fi întâmplat asemenea lucru cu procurorul sau cu altcineva, cât de cât superior ţie…

Jean: Ei, ce-i cu asta?

Kristin: Asta-i. Exact ce-am spus! În felul tău poate că o fi ceva de capul tău – dar totuşi e o diferenţă între cei de sus şi cei de jos. Nu, niciodată n-am să pot trece cu vederea una ca asta! D-ra Iulia care era atât de mândră – care se purta cu atâta superioritate faţă de bărbaţi… N-ai fi putut crede că ar putea lăsa vreun bărbat s-o atingă – în niciun caz pe unul ca tine! Ea – care a fost gata să pună s-o împuşte pe biata Diana tocmai pentru că se înhăitase cu câinele portarului… Cine să-şi fi putut imagina una ca asta? Eu una nu mai rămân aici. La 24 octombrie plec.

Jean: Şi pe urmă?

Kristin: Ei bine, pentru că ai adus vorba, e tocmai timpul să-ţi găseşti o slujbă, pentru că să ştii, tot ne vom căsători.

Jean: Da, dar ce slujbă pot găsi? Dacă sunt însurat n-am să mai pot căpăta o slujbă ca asta.

Kristin: Nu – asta ştiu şi eu. Dar poţi găsi un loc de portar sau poţi încerca să-ţi faci un rost într-un serviciu la stat. Statul nu plăteşte bine, dar e ceva sigur – şi afară de asta, nevasta şi copiii sunt asiguraţi, capătă pensie.

Jean *(strâmbându-se)*: Toate bune – numai că nu se prea

potriveşte cu planurile mele; să mă gândesc de acum să mor în interesul nevestei şi copiilor. Trebuie să mărturisesc că aspiraţiile mele ţintesc ceva mai sus.

Kristin: Da, tu şi ideile tale. Numai că ai şi răspunderi. Încearcă să te mai gândeşti şi la ele!

Jean: Nu mă face să-mi ies din fire vorbindu-mi de răspunderi. Ştiu eu ce am de făcut. (ascultă un zgomot uşor ce se aude de afară) Oricum, avem destul timp să hotărâm ce să facem. Du-te acum şi fă-te gata ca să putem merge la biserică.

Kristin: Cine poate fi? Aud pe cineva că umblă pe sus.

Jean: Habar n-am. Poate Clara.

Kristin *(ieşind)*: Nu cred să fie contele, nu-i aşa? Crezi că s-ar fi putut întoarce fără să-l audă nimeni?

Jean *(cuprins de panică)*: Contele? Nu – n-aş crede… Dacă s-ar fi întors, ar fi sunat…

Kristin: Ei, doamne fereşte… N-am mai pomenit niciodată aşa ceva! (iese)

Soarele a răsărit şi-şi aruncă razele asupra copacilor din parc. Fascicolul de lumină se mişcă până ce pătrunde oblic prin fereastră. Jean se duce la uşă şi-i face semn Iuliei care-i afară.

D-ra Iulia *(intră. E îmbrăcată de călătorie şi aduce cu sine o colivie mică acoperită cu un şervet. Pune colivia pe un scaun)*: Sunt gata.

Jean: Ssst! Kristin s-a sculat!

D-ra Iulia *(din acest moment va da semne de extremă nervozitate)*: Bănuieşte ceva?

Jean: Nimic! Nu ştie nimic. Dumnezeule mare, cum arăţi!

D-ra Iulia: Cum arăt? Ce vrei să spui?

Jean: Eşti lividă. Arăţi ca un cadavru… Şi, iartă-mă te rog, dar eşti murdară pe obraz.

D-ra Iulia: Atunci trebuie să-mi spăl faţa. *(Se duce la lighean şi-şi spală faţa şi mâinile)* Vrei să-mi dai un prosop… Oh, văd că a răsărit soarele…

Jean: … şi farmecul se va risipi!

D-ra Iulia: Spiriduşii au fost în libertate în noaptea asta. Acum, Jean, poţi veni cu mine, auzi, pentru că am luat banii de care avem nevoie.

Jean *(neîncrezător, cu ezitare):* Ai destui?

D-ra Iulia: Suficient ca să putem pleca. Te rog, vino cu mine…

Nu pot călători singură acum… Imaginează-ţi: cum să stau singură într-un tren ticsit, înghesuită de mulţimea de călători care să caşte gura la mine… cu opriri lungi la staţii în vreme ce eu aş vrea să am aripi şi să zbor departe… Nu, nu pot! Nu pot s-o fac! Şi pe urmă, mi-aş aminti de trecut – mi-aş aminti de această sărbătoare de vară din anii copilăriei mele; biserica plină de coroane şi ghirlande, împodobită cu frunze de mesteacăn şi de liliac, ospeţele, rudele şi prietenii – şi după-amiezile în parc cu muzică, dans, jocuri şi flori… Oh, nu contează că omul încearcă să fugă de trecutul lui – amintirile rămân prezente în bagajul său ce-l urmăresc agăţat de coada trenului… Şi pe urmă vin regretele şi mustrările de conştiinţă.

Jean: Am să vin cu dumneata, dar să ne grăbim înainte de a fi prea târziu! N-avem o secundă de pierdut.

D-ra Iulia: Grăbeşte-te să te îmbraci! *(Ia colivia)*

Jean: Fără bagaje! Am fi găsiţi imediat!

D-ra Iulia: Nu, fără nimic… doar ce putem lua cu noi în compartiment.

Jean *(care tocmai şi-a luat pălăria, dădu ochii de colivie)*: Ce ai acolo? Ce-i aia?

D-ra Iulia: Scatiul meu… N-aş putea pleca fără el!

Jean: Ei, asta-i bună! O să luăm acum cu noi o colivie?! Trebuie să-ţi fi ieşit cu totul din minţi! *(Încearcă să-i ia colivia)* Lasă colivia!

D-ra Iulia: E singurul lucru pe care-l iau cu mine din casa mea – singura fiinţă care mă mai iubeşte după ce Diana m-a trădat… Nu fi crud! Lasă-mă să-l iau cu mine!

Jean: Pune colivia jos, îţi spun şi nu vorbi aşa de tare! Kristin ne poate auzi!

D-ra Iulia: Nu, n-am să mă despart de el! Prefer să-l ucizi.

Jean: Dă-mi atunci păsărica – am să-i retez gâtul!

D-ra Iulia: Oh, dar te rog să n-o faci să sufere! Nu, nu pot să te las!

Jean: Dar eu pot şi ştiu cum s-o fac. Dă-mi-o!

D-ra Iulia *(scoate păsărica din colivie şi o sărută)*: Oh, micuţa mea Serina, Mămica ta trebuie să te piardă! De ce trebuie să mori?

Jean: Fără scene – e o chestiune de viaţă şi de moarte: e vorba de viitorul dumitale… Repede, dă-mi-o acum! (*Smulge păsărica din mâna ei, se duce în fund la butuc şi ia securea de lângă el. D-ra Iulia îşi întoarce faţa) Ar* fi trebuit mai bine să înveţi cum se taie puii în loc să

înveţi să vânezi. (Las*ă să cadă tăişul pe gâtul scatiului) … Şi a*tunci o picătură de sânge nu te-ar mai face să leşini!

D-ra Iulia *(hohotind)*: Lasă-mă să mor şi eu! Omoară-mă şi pe mine! Tu care poţi lua viaţa unei mici creaturi nevinovate fără să-ţi tremure nici măcar mâna! Oh, cum te urăsc – ce scârbă mi-e de tine! Acum între noi e sânge! Blestem ziua în care m-am născut – ziua în care am fost concepută!

Jean: Încetează cu blestemele – nu-ţi sunt de niciun folos! Hai să plecăm!

D-ra Iulia *(se apropie de butuc ca atrasă contrar voinţei ei)*: Nu, încă nu sunt gata să plec. Nu pot pleca – trebuie mai întâi să văd… (deod*ată se opreşte. Ascultă; tot timpul ochii-i sunt aţintiţi asupra butucului şi securii) C*rezi că nu pot suporta să văd sânge? Crezi că sunt o slăbănănoagă, nu-i aşa? Oh, cum aş vrea să-ţi văd sângele curgând – creierii risipiţi pe butucul ăsta… Aş vrea să văd întregul sex bărbătesc scăldându-se în propriul său sânge – ca păsărica mea. Cred chiar că aş putea să beau din craniul tău şi n-aş avea plăcerea mai mare decât să-mi spăl picioarele în pieptul coşului tău scobit – ţi-a A putea devora inima friptă! Crezi că sunt o slăbănoagă – crezi că te iubesc pentru că pântecul meu a dorit cu lăcomie sămânţa ta – crezi că tânjesc să port odrasla ta sub inimă – să-ţi port copilul şi numele?! Gândeşte-te la asta: care e numele tău? N-am auzit niciodată al doilea nume al tău – presupun că nici nu ai… Eu, să fiu doamna" portar" sau doamna" morman de gunoi"?! Tu!!! Câine care porţi zgarda mea – lacheu cu blazonul familiei mele pe nasturi! Eu trebuie să te împart cu bucătăreasa mea, să fiu rivala propriei mele slugi?! Oh!! Crezi că sunt o laşă şi sunt nerăbdătoare să fug. Nu, de data asta nu plec, fie ce-o fi. Când tata se va întoarce o să-şi găsească dulapul prădat şi banii dispăruţi! Imediat va suna. Te va suna pe tine, Jean, de două ori, ca de obicei, şi va trimite după comisar… Şi apoi – apoi eu am să-i spun toată povestea. Întreaga poveste! Oh, ce uşurare va fi să mă descarc! Oh! de-ar veni clipa asta! Şi tata va avea un şoc şi va muri! Şi asta va însemna sfârşitul familiei noastre. Atunci, în cele din urmă, vom avea odihnă, ne vom găsi pacea – pacea veşnică… Şi stema familiei noastre va fi izbită şi spartă de sicriu – neamul boieresc se va stinge, iar urmaşul lacheului va fi bogat într-un orfelinat. Să smulgă buruienile din şanţ şi s-o sfârşească în puşcărie…

Jean: Acum vorbeşte sângele dumneavoastră" regal"! Bravo

d-ră Iulia! Dar nu uita să îndeşi şi scheletul moralului vostru în cavoul familiei!

Intră Kristin. E îmbrăcată pentru biserică şi aduce cartea de rugăciuni.

D-ra Iulia *(se repede în braţele ei ca şi cum ar cere apărare)*: Ajută-mă Kristin! Scapă-mă de omul ăsta!

Kristin *(rece şi nemişcată)*: Ce fel de reprezentaţie e asta? Într-o dimineaţă de sărbătoare? (*observă pasărea moartă şi sângele pe butuc)* Şi ce vrăji spurcate aţi făcut aici? Ce-nseamnă asta? Şi de ce strigaţi şi faceţi atâta gălăgie?

D-ra Iulia: Kristin, dumneata eşti femeie şi eşti prietena mea! Să nu ai încredere în omul ăsta – e un ticălos!

Jean *(oarecum încurcat, cu timiditate):* În timp ce dumneavoastră, doamnele staţi de vorbă, eu mă duc să mă rad. *(se duce în camera lui)*

D-ra Iulia: Vreau să mă înţelegi, să m-asculţi…

Kristin: Nu. Trebuie să vă spun că eu nu pot înţelege asemenea purtări! Unde aveţi de gând să plecaţi? Sunteţi îmbrăcată de călătorie şi Jean avea pălăria pe cap… De ce? Ce-i isprava asta?

D-ra Iulia: Ascultă-mă, Kristin! Trebuie să mă asculţi. Am să-ţi spun totul…

Kristin: Nu mă interesează. Nu vreau să ştiu nimic.

D-ra Iulia: Trebuie, trebuie să asculţi…

Kristin: Ce? Despre ce? Despre prostia pe care aţi făcut-o cu Jean, nu? Ei bine, pe mine n-o să mă doară capul nici atâtica pentru asta, nu e deloc treaba mea… Dar dacă vă închipuiţi c-o să-l trageţi pe sfoară fugind cu el – ei bine, am să pun eu capăt unei asemenea isprăvi!

D-ra Iulia *(cu extremă nervozitate):* Încearcă să fii calmă, Kristin şi te rog, ascultă-mă! Eu nu pot să rămân aici – şi nici Jean nu mai poate rămâne aici şi pentru asta trebuie să plecăm…

Kristin: Hm, da?

D-ra Iulia *(înviorându-se):* Oh! Am o idee! Închipuie-ţi că noi trei am pleca în străinătate – toţi trei împreună, în Elveţia, şi am deschide un hotel… uite, eu am bani (*întinde poşeta) … Jean şi* cu mine am conduce întreprinderea, iar dumneata cred că ai putea să te ocupi de bucătărie. Nu crezi că ar fi admirabil? Nu-i aşa că da? Vino cu noi şi atunci totul va fin în ordine. Vrei? Spune da! (*o îmbrăţişează pe Kristin şi o bate uşor pe spate)*

Kristin *(reflectând cu răceală):* Hm!

D-ra Iulia *(repede):* Dumneata n-ai fost niciodată în lume, Kristin. Omul trebuie să călătorească şi să vadă tot felul de lucruri. Nici nu-ţi poţi închipui ce amuzant e să călătoreşti cu trenul! Mereu alte popoare, alte ţări! Şi la Hamburg ne vom opri să vedem grădina zoologică – o să-ţi placă foarte mult… Şi când ajungem la Zürich – acolo sunt muzee şi o să vezi Rubenşi şi Rafaeli şi alţi mari maeştri. Ai auzit de ei, nu-i aşa? Acolo a trăit regele Ludovic, ştii, regele care a înnebunit… Apoi o să vizităm castelele lui – castelele lui există încă şi sunt la fel de frumoase ca în poveşti… Ei, de acolo nu mai e mult până în Elveţia… Şi Alpii! Gândeşte-te, sunt acoperiţi cu zăpezi şi în mijlocul verii – şi cresc portocali, iar dafinii sunt verzi tot timpul anului. (Jean apare în *stânga. Îşi ascute briciul ţinând cureaua cu gura şi cu mâna stângă. Ascultă cu o evidentă satisfacţie conversaţia lor. Din când în când dă din cap aprobativ).*

D-ra Iulia *(şi mai repede):* Şi-n Elveţia o să cumpărăm eventual un hotel. Şi eu am să ţin conturile în timp ce Jean va avea grijă de clienţi – va face cumpărăturile, va ţine corespondenţa… Va fi o forfotă şi-un du-te-vino neîntrerupt, crede-mă. Auzi şuierul trenului, omnibuzele sosesc, soneriile sună din cameră şi din sufragerie… Eu fac notele de plată şi ştiu să le sărez… Nu-ţi poţi închipui cât de neîncrezători sunt clienţii când li se prezintă notele. Şi tu, tu vei domni la bucătărie! Bineînţeles nu va trebui să stai dumneata însăţi la maşina de gătit… Şi vei fi îmbrăcată curat şi frumos, aşa ca să te poţi arăta în lume… Şi cu aspectul dumitale – da, eu nu încerc deloc să te măgulesc – cu înfăţişarea dumitale ai să poţi foarte uşor să-ţi găseşti un bărbat într-o bună zi! Vreun englez bogat, de ce nu? Eu sunt atât de uşor (cu un ton mai scăzut*) de prins în plasă… şi* apoi o să construim o vilă pe malul lacului Como… Desigur, plouă uneori pe acolo, dar… (vocea îi piere încă puţin) soar*ele trebuie să strălucească* şi acolo uneori – chiar dacă întunericul pare să persiste… şi aşa… putem oricând să ne întoarcem acasă… (pauză) … aici… să venim înapoi… acasă… (pauză) … aici… sau *altundeva…*

Kristin: D-ră Iulia, crezi dumneata cu adevărat toate astea?

D-ra Iulia *(zdrobită)*: Dacă cred?

Kristin: Da!

D-ra Iulia: Nu ştiu… Nu mai cred în nimic… Niciodată! (se lasă *să cadă pe bancă, îşi ia capul în mâini. Apoi capul îi cade pe masă) Nu. În*

nimic! În Nimic!

Kristin *(întorcându-se către Jean)*: Aşa vasăzică! Erai gata s-o ştergi?

Jean (*descurajat o priveşte prosteşte, lasă briciul pe masă*): S-o şterg? E un cuvânt cam tare! D-ra Iulia ţi-a vorbit despre proiectul său, nu? Ei bine, acum dânsa e obosită pentru că a fost trează toată noaptea, dar planul dumneaei poate fi foarte bine realizat. Cu succes!

Kristin: Acum ascută-mă tu pe mine! Asta era intenţia ta: să fiu bucătăreasa ăştia…

Jean *(aspru)*: Te rog să fii atât de bună să vorbeşti cuviincios despre stăpâna ta! Ai înţeles?

Kristin: Stăpână, da!

Jean: Da! Stăpână!

Kristin: Hai! Ascultaţi-l ce spune!

Jean: Exact, asta şi trebuie să faci: să asculţi şi să trăncăneşti mai puţin! D-ra Iulia e stăpâna ta – şi acelaşi lucru care te face s-o dispreţuieşti ar fi trebuit să te facă să te dispreţuieşti şi pe tine însăţi!

Kristin: Eu m-am respectat întotdeauna atât de mult pe mine însămi încât…

Jean: … Încât eşti sigură că-i poţi dispreţui pe ceilalţi.

Kristin: … încât niciodată nu m-aş fi înjosit, nu mi-aş fi permis să decad sub nivelul meu. Nimeni nu poate spune că bucătăreasa contelui a făcut vreo prostie cu grăjdarul sau cu portarul său! Nu, nimeni nu poate spune una ca asta!

Jean: Da, ai avut norocul să pui mâna pe un om subţire ca mine, asta-i tot ce se poate spune!

Kristin: Da, ce mai om subţire, care fură şi vinde ovăzul din grajdul contelui…

Jean: Tu vorbeşti?? Tu care ciupeşti la cumpărături şi-l laşi pe măcelar să-ţi dea şperţ!!

Kristin: Nu înţeleg ce vrei să spui…

Jean: Tu care n-ai niciun respect pentru familia la care lucrezi? Tu! Tu! Tu!

Kristin: Vii odată cu mine la biserică? Ai putea înghiţi acum o predică – după marele tău" triumf"!

Jean: Nu, azi nu merg la biserică… Du-te singură şi spovedeşte-ţi păcatele!

Kristin: Da, chiar asta am de gând să fac – şi pe urmă am să mă

întorc cu putere destulă ca să vă pot ierta pe amândoi. Mântuitorul nostru a suferit şi a murit pe cruce pentru păcatele noastre şi dacă ne îndreptăm spre el cu credinţă el va lua asupra lui toate păcatele noastre.

Jean: Inclusiv furtişagurile tale meschine.

D-ra Iulia *(îşi ridică deodată capul)*: Crezi într-adevăr ce-ai spus, Kristin?

Kristin: Da. Asta-i credinţa mea vie, la fel de sigură ca şi faptul că acum sunt aici. E credinţa care s-a născut în mine de când eram copil şi pe care mi-am păstrat-o, d-ră Iulia. Acolo unde păcatele sunt grele şi iertarea Domnului este nemărginită.

D-ra Iulia: Oh, dacă aş putea avea şi eu credinţa ta! Oh, dacă…

Kristin: Da, numai că, vezi dumneata, nu poţi avea credinţă fără îngăduinţa specială a Domnului şi graţia Lui nu îi e dat oricui s-o primească.

D-ra Iulia: Dar cui îi e dăruită mântuirea?

Kristin: Ei vezi, asta e, d-ră Iulia, marea taină a mântuirii. Şi Dumnezeu nu ţine seama de ranguri; în împărăţia Lui" cei din urmă vor fi cei dintâi"…

D-ra Iulia: Bine, dar în acest caz El se contrazice: înseamnă că-i preferă pe „cei din urmă", nu?

Kristin *(continuând)*: …" Şi e mai uşor cămilei să treacă prin urechea acului, decât unui bogat să intre în împărăţia cerului". Uite, asta-i, d-ră Iulia! Şi acum am să mă duc singură, dar în drum am să mă opresc să-i spun grăjdarului să nu dea niciun cal nimănui… în cazul în care i-ar veni cuiva pofta să plece înainte de întoarcerea contelui! La revedere! (iese)

Jean: Ce căţea! Şi toate astea din cauza unui scatiu!

D-ra Iulia *(apatică)*: Nu mai vorbi de scatiu. Poţi găsi vreun mijloc să scăpăm? Vreun mijloc să punem capăt acestei situaţii?

Jean *(reflectând adânc):* Nu. Nu găsesc niciun mijloc.

D-ra Iulia: Dacă ai fi în locul meu, ce-ai face?

Jean: În locul dumitale? Stai să mă gândesc! Ca femeie… de neam… dezonorată fiind… de nu ştiu… Ba da! Acum cred că ştiu…

D-ra Iulia *(ia briciul şi face un gest semnificativ)*: Asta, adică?

Jean: Da… dar eu unul n-aş face-o niciodată! Eu nu – pentru că e o deosebire între noi doi!

D-ra Iulia: Pentru că dumneata eşti bărbat şi eu femeie? Dar

care e deosebirea?

Jean: Deosebirea dintre un bărbat şi o femeie.

D-ra Iulia *(cu briciul în mână)*: Aş vrea s-o fac… Dar nu pot. Nici tatăl meu n-a putut atunci când ar fi trebuit s-o facă…

Jean: Nu – el n-ar fi trebuit s-o facă! Trebuia mai întâi să se răzbune.

D-ra Iulia: Iar acum, mama se răzbună din nou, prin mine!

Jean: Dumneata l-ai iubit vreodată pe tatăl dumitale, d-ră Iulia, da?

D-ra Iulia: Da, enorm, dar, în acelaşi timp, cred că trebuie să-l fi şi urât, fără să-mi dau seama. El m-a făcut să privesc cu dispreţ propriul meu sex: să nu fiu nici femeie, nici bărbat. Cine e vinovat de consecinţe? Tata, mama sau eu însămi? Eu însămi? Sunt oare eu, într-adevăr? Dar nu există nimic cu adevărat" al meu", nu am niciun gând care să nu-mi fi fost inoculat de tatăl meu, nicio pasiune pe care să n-o fi moştenit de la mama… Şi această din ultimă idee a mea – ideea că toţi oamenii sunt egali – asta provine de la logodnicul meu şi pentru asta îl socotesc un răufăcător, o canalie! Întrucât sunt eu de condamnat? Să-mi descarc povara asupra lui Iisus, cum făcea adineaori Kristin? Nu, pentru asta sunt prea mândră şi prea cu judecată mulţumită celor învăţate de la tatăl meu. Şi cât despre afirmaţia că unui bogat nu-i este îngăduit să intre în împărăţia cerului – asta-i o minciună! Nici Kristin, care şi-a depus economiile la bancă, nu va intra; nici ea şi tocmai din pricina asta. Şi acum cine poartă vina? Şi ce mai contează cine e de vină? În definitiv, eu sunt cea care trebuie să port povara vinei şi să sufăr toate consecinţele…

Jean: Da, dar… (e în*trerupt de soneria care sună brusc de două ori. D-ra Iulia sare în picioare. Jean îşi schimbă repede haina) Con*tele s-a întors! Dacă Kristin… (se d*uce la tubul acustic şi ascultă)*

D-ra Iulia: O fi umblat în dulap?

Jean: Da, domnule conte, aici e Jean *(ascultă; vocea contelui nu e auzită de spectatori*). Da, domnule, da! Îndată! Imediat, domnule conte! Într-o jumătate de oră!

D-ra Iulia *(extrem de agitată)*: Ce-a spus? Pentru numele lui Dumnezeu, ce-a spus?

Jean: A cerut să i se aducă cizmele şi cafeaua într-o jumătate de oră.

D-ra Iulia: Deci, încă o jumătate de oră! Oh, sunt atât de obosită

şi n-am putere să fac nimic – nici chiar să am remuşcări sau să plec de aici sau să rămân – să trăiesc sau să mor!... Ajută-mă, te rog! Porunceşte-mi să fac ceva şi am să mă supun ca un câine... Fă-mi acest ultim serviciu! Salvează-mi onoarea, salvează-mi reputaţia! Ştii ce aş vrea să am puterea să fac – deşi încă nu pot... Foloseşte puterea voinţei dumitale şi fă-mă s-o fac!

Jean: Nu ştiu de ce, dar acum nu mai am nicio putere, nicio voinţă. Nu pot înţelege de ce... E ca şi cum odată cu îmbrăcarea livrelei mi-a pierit şi puterea de a vă mai da porunci; acum, după ce contele mi-a vorbit, eu... ei bine, eu... nu pot s-o explic... Desigur, blestemul de suflet de slugoi din mine. Şi dacă ar intra contele în clipa aceasta aici şi mi-ar porunci să-mi tai gâtul, cred că aş face-o fără cea mai mică ezitare!

D-ra Iulia: Nu-ţi poţi închipui o clipă că dumneata eşti contele, iar eu sunt Jean, servitorul? Adineauri ai jucat bine teatru: când stăteai în genunchi, când făceai pe cavalerul. Sau poate ai văzut vreodată un hipnotizator, când ai fost la teatru? *(Jean dă din cap aprobativ)* El spune mediului: „Ia mătura aceasta!" – şi mediul o ia; îi spune să măture – şi el începe să măture...

Jean: Dar mai întâi trebuie să-şi adoarmă mediul...

D-ra Iulia *(statică)*: Sunt aproape adormită; toată camera-mi apare ca-ntr-un nor de praf şi fum şi dumneata îmi pari o sobă înaltă, iar soba pare un om în negru cu pălărie înaltă... ochii dumitale lucesc ca nişte tăciuni aprinşi în vatră şi faţa dumitale e doar o pastă de cenuşă albă (raze*le soarelui cad acum de-a curmezişul camerei şi-l luminează pe Jean). Ce* căldură plăcută... (îşi *freacă mâinile ca şi cum le-ar încălzi la foc) Şi câtă* lumină... câtă linişte, câtă pace!

Jean (*ia briciul şi i-l pune în mână*): Asta e mătura! Du-te acum afară, cât e lumină; du-te-n şură şi *(îi şopteşte la ureche).*

D-ra Iulia *(atentă)*: Mulţumesc. Mă duc să-mi găsesc odihna. Dar înainte să plec, spune-mi – te rog – că şi aceia care sunt printre" cei dintâi" pot primi darul mântuirii. Te rog, spune-mi, chiar dacă nu crezi!

Jean: „Cei dintâi"? Nu. Asta-i ceva ce nu pot să fac. Dar stai, d-ră Iulia! Acum ştiu ce să-ţi spun! De-acum înainte, dumneata nu mai eşti una dintre" cei dintâi", acum ai intrat în rândul" celor din urmă"!

D-ra Iulia: Ai dreptate! Sunt printre" cei din urmă". Cea mai din urmă"! Da! Dar e ceva care mă reţine... Mai spune-mi o dată să plec!

Jean: Nu. Nu mai pot să-ţi spun... Nu mai pot...

D-ra Iulia: „Şi cei dintâi vor fi cei din urmă…”

Jean: Nu te mai gândi! Încetează! Îmi furi toate puterile – faci din mine un laş… Ce-i asta? Mi se pare că am auzit soneria! Nu, nu era soneria. Dar am s-o îndop cu hârtie… Închipuie-ţi, să fiu atât de înspăimântat de un simplu clopoţel… În spatele lui există cineva – e mâna care-l pune în mişcare… Şi altceva încă – ceva care pune mâna în mişcare… Dar îţi poţi astupa urechile – îţi astupi urechile şi pe urmă… da, pe urmă începe să sune mai tare ca oricând, pe urmă sună mai tare ca oricând până să-i răspunzi… Şi pe urmă – e prea târziu. Pe urmă intră în scenă comisarul… şi pe urmă… (două sonerii hotărâte)

Jean (*îşi pierde curajul – apoi se îndreptă hotărât)*: E îngrozitor! Dar e singura scăpare! Du-te!

D-ra Iulia *(cu briciul în mână iese hotărâtă pe uşă).*

— CORTINA